

2.2.1 Enquesta de victimització de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, 2017

*Informe sobre les pautes territorials de victimització a
l'AMB*

Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona

Desembre 2017

Treball realitzat per l'Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona (IERMB)

Autors/es: Carles González, Marta Murrià

Tècnics/ques de suport:

Elisabet Queralt

Núria Ruiz

Francesc Coll

Bellaterra, Desembre de 2017

Introducció	3
1. Dues pautes de victimització metropolitana	4
1.1. La mobilitat de la població com a variable explicativa	8
1.2. La composició de la població, factor clau en les pautes de mobilitat i de victimització	10
2. Dinàmiques territorials de la victimització.....	13
2.1. Els fluxos de victimització reflecteixen les connexions intermunicipals per mobilitat	13
2.2. La proximitat espacial entre el lloc de residència i d'activitat és un factor clau.....	16
2.3. Els fluxos de mobilitat modifiquen la intensitat de l'activitat delictiva sobre el territori	21
2.4. L'anàlisi de xarxes permet identificar eixos de centralitat delictiva	23
3. Espais d'atracció delictiva	28
3.1. Caracterització dels espais d'atracció delictiva a l'AMB	28
3.2. Activitat delictiva als entorns residencials	32
3.3. Els fets delictius als llocs d'estada i als transports públics.....	35
3.4. Els espais especialitzats principals atractors dels fluxos metropolitans de victimització	41
Síntesi de resultats i diagnosi	46

Introducció

La vida social a les àrees metropolitanes és mòbil i les pràctiques socials poques vegades se circumscriuen als límits administratius que defineixen els barris o els municipis. La importància d'aquests fluxos de mobilitat s'ha tingut en compte especialment a l'hora de planificar les infraestructures de transport i d'examinar les conseqüències associades a la distància entre el lloc de residència i de feina. Tanmateix poques vegades s'ha tingut en compte com afecten els fluxos de mobilitat quotidiana altres variables de la vida social, més sensibles a la quantitat de persones que utilitzen efectivament aquell territori que no pas al nombre de persones que hi pernocten habitualment.

La grandària, la densitat i l'heterogeneïtat són variables fonamentals de l'estructura urbana, tanmateix són relatives al llarg del dia. Els fluxos de mobilitat contribueixen a la densificació i a la diversificació del territori metropolità, modificant les estructures d'oportunitat delictiva i el risc de victimització. L'objectiu d'aquest treball consisteix precisament en explorar els efectes d'aquestes mobilitats quotidianes sobre l'activitat delictiva que ha afectat a la població metropolitana.

Per dur a terme aquesta tasca s'ha utilitzat l'*Enquesta de Victimització de l'Àrea Metropolitana (EVAMB 2017)*, examinant molt especialment les diferències entre el lloc de residència de les víctimes i el lloc on han patit els fets delictius. L'informe s'ha estructurat al voltant de 3 apartats.

El primer examina la desigual localització dels escenaris delictius i la composició dels fluxos de victimització intermunicipal. Aquesta perspectiva obre un camí per avançar en la comprensió de la relació que s'estableix entre les pautes de mobilitat quotidiana i de victimització a l'AMB, amb diferències en quant a les ciutats metropolitanes i per a diferents segments de població.

El segon apartat aprofundeix en les dinàmiques territorials, tot examinant la intensitat relativa dels fluxos de victimització intermunicipal i la possibilitat que determinats municipis metropolitans estiguin actuant com a centres d'atracció per a l'activitat delictiva, i els possibles motius que estarien darrere d'aquestes pautes.

El tercer apartat examina la possibilitat d'una especialització delictiva en el territori en funció de l'ús que n'estaven fent les víctimes. L'ús del territori varia entre els diferents segments de població que conformen la població metropolitana. Així, i avançant alguns resultats de l'informe, s'ha pogut confirmar la importància dels fluxos de mobilitat metropolitans sobre l'activitat delictiva, si bé aquest vincle és menys pronunciat entre aquells segments de població que, com la gent gran, fan un major ús del territori de proximitat.

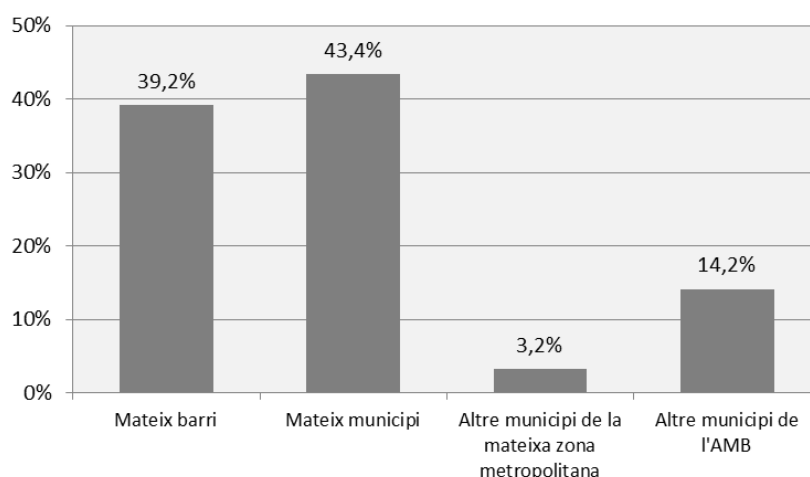
1. Dues pautes de victimització metropolitana

La possibilitat d'un estudi positiu de la delinqüència implica el de les seves regularitats territorials, el que tradicionalment s'ha abordat a través de la desagregació territorial dels principals indicadors de victimització: d'on són les víctimes i on els han passat els fets. Val a dir que aquesta és una aproximació al fenomen des d'una visió estàtica de la realitat, lògicament afectada en cada cas pel grau de separació existent entre els llocs de residència i d'activitat. Tanmateix en entorns complexos, com ho són les metròpolis, ni el territori ni la població són realitats immòbils sinó dinàmiques. En efecte, una persona pot esdevenir víctima al seu propi barri de residència, però també a qualsevol altre territori al qual s'hagi desplaçat per motius ocupacionals (desplaçaments per feina o formació) o personals.

De l'anterior resulta que un dels principals reptes que ha d'afrontar avui l'anàlisi territorial consisteix precisament en integrar les pautes de mobilitat quotidiana de la població a l'anàlisi dels fenòmens metropolitans, també els delinqüencials. A grans trets, si es combinen el lloc de residència i el lloc on han passat els fets, els fluxos delictius resultants es poden classificar en funció de si les persones han estat víctimes: a) al barri on viuen habitualment; b) a un altre barri del municipi; c) a un altre municipi de la zona on resideixen, o d) a un altre municipi de l'AMB¹.

La figura 1 ofereix aquestes informacions per a l'escala metropolitana. Es pot veure que la majoria dels episodis delictius es produeixen al propi municipi de residència (el 39,2% al mateix barri; el 43,4% a la resta de la ciutat), i que arriba fins el 17,4% la proporció de persones que han estat victimitzades en un altre municipi de l'AMB.

Gràfic 1. Localització de la victimització, AMB

Font: EVAMB, 2017

¹.- Cal dir que l'àmbit de referència d'aquest estudi és l'AMB, pel que quedaran fora d'aquestes anàlisis aquells episodis delictius que han passat fora del territori metropolità, és a dir, a la resta de Catalunya, a Espanya o a l'estranger.

Malgrat aquesta és la tendència general, una anàlisi més concisa mostra com la lògica dels fluxos de victimització no és homogènia a tota l'àrea metropolitana, sinó que està sotmesa a les particulars condicions d'especialització residencial i d'activitat dels territoris que la conformem. Així, quan es consideren els principals sistemes funcionals metropolitans s'observen importants variacions territorials en la manera com es distribueix la victimització a nivell intra i intermunicipal.

En primer lloc, Barcelona. La ciutat central de la metròpoli és la que mostra uns nivells d'autocontenció delictiva més elevats, ja que l'alta concentració residencial i d'activitats resulten en una reducció de la necessitat de desplaçaments a la resta de l'àrea metropolitana i, en conseqüència, es minimitzen les possibilitats de victimització exterior. Així doncs, la pràctica totalitat de barcelonins i de barcelonines que han patit un fet delictiu han estat victimitzades al barri on viuen (40,4%) o a la resta del municipi (el 56,1%).

En segon lloc també s'observa una elevada autocontenció delictiva a les zones del Besòs i del Delta del Llobregat, tanmateix amb algunes diferències importants entre elles. Així, mentre la victimització al Besòs té un marcat caràcter intramunicipal, fins el 43% de les víctimes del Delta del Llobregat ho han estat fora del seu municipi de residència. Així doncs, en aquest últim cas existeix una major mobilitat intermunicipal.

Respecte les zones del Llobregat Continu i de l'Ordal-Llobregat, es caracteritzen per l'elevada proporció de persones que han estat victimitzades al seu propi barri de residència però també per l'elevada proporció de persones que han estat victimitzades en altres municipis de l'AMB.

Finalment, el risc associat als desplaçaments fora de la pròpia zona de residència ha estat molt alt per als habitants del Vallès-Collserola. El 43% de les seves víctimes han patit aquesta experiència delictiva en algun altre municipi.

Atès els resultats anteriors, es conclou que l'elevat pes poblacional de Barcelona contribueix a ocultar la importància que els fluxos de moviments intermunicipals tenen en les experiències de victimització del conjunt de la població metropolitana. En efecte, si a la ciutat central només el 3,5% de les víctimes han patit un fet delictiu fora del seu municipi de residència, aquest percentatge oscil·la entre el 25% i el 40% a la resta de l'AMB. És a dir, una gran part dels episodis de victimització que pateix la població metropolitana no resident a Barcelona es produeixen en la relació dels seus habitants amb altres municipis.

Taula 1. Fluxos de mobilitat a les zones metropolitanes: on els han passat els fets a les víctimes, AMB

	Mateix barri	Mateix municipi	Altre municipi de la mateixa zona metropolitana	Altre municipi de l'AMB	Total
Barcelona	40,4%	56,1%	0,0%	3,5%	100,0%
Besòs	36,8%	30,4%	7,9%	24,9%	100,0%
Delta	37,1%	19,7%	15,9%	27,4%	100,0%
Llobregat Continu	39,6%	19,9%	5,8%	34,7%	100,0%
Ordal-Llobregat	42,6%	16,2%	4,9%	36,4%	100,0%
Vallès-Collserola	29,4%	27,4%	4,8%	38,3%	100,0%
AMB	39,2%	43,4%	3,2%	14,2%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

L'especialització funcional de la metròpoli intervé en la manera en què les persones interactuen amb el seu entorn, generant una sèrie de patrons d'activitat i de mobilitats que en diversifiquen les estructures d'oportunitat delictiva. Aquestes estructures varien en l'espai d'acord amb les rutes que segueixen les persones en les seves activitats quotidianes, i també en el temps, doncs al llarg del dia canvien tant les activitats que fan les persones com els llocs on les fan.

Aclarim-ho. És conegut, per exemple, que l'accés als domicilis presenta dificultats molt específiques per als delinqüents; aquests han d'esperar el moment adequat que els hi permeti accedir als béns que tant anhelan, i a la vegada fer-ho en les millors condicions possibles atès el seu *modus operandi* (quan l'habitatge i els carrers estan buits o, en "robatoris silenciosos", quan els residents dormen). Les condicions d'accessibilitat a aquests habitatges (i a qualsevol altre bé) no són per tant les mateixes a tota la metròpoli, sinó que varien en funció dels ritmes de buidatge i d'ocupació a temps parcial dels seus espais.

Per tant, la distribució geogràfica dels fets de victimització no és una qüestió independent a les pautes de mobilitat quotidiana de la població i als seus ritmes, ans al contrari. La nostra hipòtesi és que la desigual densitat i diversitat d'usos que es produeixen en el territori al llarg del dia són els que expliquen com i quan es produeix l'activitat delictiva.

És per aquest motiu que, per tal d'establir com operen els mecanismes d'oportunitat delictiva a l'AMB, s'han analitzat les diferències de localització i d'horari² associades als principals àmbits de victimització. Els resultats que s'han obtingut reflecteixen dues dinàmiques clarament diferenciades. D'una banda, una activitat delictiva que es concreta en la proximitat al lloc de residència. De l'altra, una victimització que ressegueix clarament els fluxos de mobilitat quotidiana de la població, i molt especialment els d'abast metropolità.

Comencem pels episodis delictius que es produeixen al propi barri de residència. Tal i com es pot observar a les taules 2, 3 i al gràfic 2, es tracta d'una victimització que té per objecte principal els domicilis i els vehicles, bàsicament a la nit, doncs és aleshores quan resulta més rendible (segur, impune) i més senzill (menys vigilància) accedir a aquests béns. El 43,3% dels fets contra els vehicles succeeixen quan es fa fosc, quan estan aparcats llunys de la vigilància de les persones que en són propietàries i a l'esguard de la mirada dels vianants. La victimització dels domicilis resulta en canvi més homogènia. El punt àlgid comença a partir de les primeres hores de la tarda, i els fets se succeeixen ja durant el vespre i la matinada.

La victimització que busca obtenir rèdits de la mobilitat de la població és, per contra, diürna i afecta especialment els àmbits de la seguretat personal, dels comerços i, en menor mesura, també dels vehicles. Es tracta d'una victimització que vol obtenir rendiment de les condicions de massificació dels espais i de l'anonimat resultant, tant per les possibilitats d'obtenir economies d'escala (moltes persones, molts béns a sostreure), com per la impunitat que es deriva de les dificultats per conèixer i reconèixer el delinqüent (límits dels controls formals i informals).

².- Per decisions tècniques la pregunta sobre l'horari de l'activitat delictiva no s'ha realitzat a la població resident a Barcelona. Els resultats que aquí es presenten, recullen per tant les experiències de victimització viscudes per la població dels altres 35 municipis metropolitans.

Taula 2. Localització de la victimització segons principals àmbits delictius, AMB

	Altre municipi de			Total
	Mateix barri	Mateix municipi	l'AMB	
Seguretat personal	20,3%	58,9%	20,8%	100,0%
Vehicle	59,5%	27,1%	13,4%	100,0%
Domicili ¹	98,1%	0,8%	1,1%	100,0%
Botiga o negoci	31,1%	33,3%	35,6%	100,0%
AMB	39,2%	43,4%	17,4%	100,0%

1.- L'EVAMB demana pels episodis de victimització que van succeir al llarg de l'any anterior al moment de l'entrevista. Les persones que han patit un fet contra el seu domicili en un altre barri són aquelles que han canviat de lloc de residència durant aquest període.

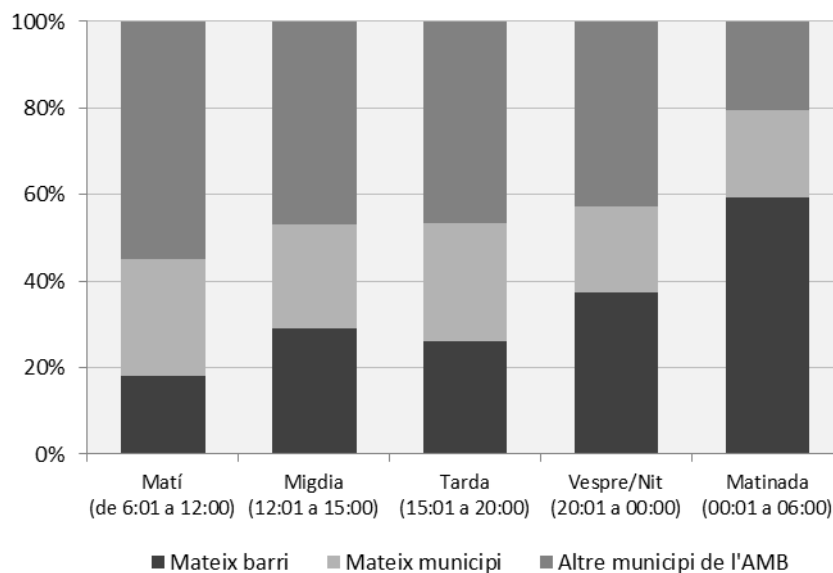
Font: EVAMB, 2017

Taula 3. Horari dels episodis de victimització segons principals àmbits delictius, AMB (sense BCN)

	Matí	Migdia	Tarda	Vespre/Nit	Matinada	Total
	(de 6:01 a 12:00)	(12:01 a 15:00)	(15:01 a 20:00)	(20:01 a 00:00)	(00:01 a 06:00)	
Seguretat personal	21,3%	20,2%	31,3%	16,3%	11,0%	100,0%
Vehicle	15,2%	13,4%	13,4%	14,7%	43,3%	100,0%
Domicili	13,9%	16,3%	25,0%	22,1%	22,6%	100,0%
Botiga o negoci	35,6%	25,7%	26,8%	3,4%	8,5%	100,0%
AMB	19,6%	18,1%	25,4%	15,7%	21,2%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Gràfic 2. Localització de la victimització segons horari, AMB (sense BCN)

Font: EVAMB, 2017

1.1. La mobilitat de la població com a variable explicativa

Per tal d'aprofundir en les relacions entre mobilitat i delinqüència, a les persones que han estat victimitzades en els àmbits de la seguretat personal i dels vehicles se'ls ha demanat què estaven fent en el moment en que succeïen aquests fets³. Les respostes obtingudes s'han agrupat d'acord amb les categories utilitzades per l'*Enquesta de mobilitat en dia feiner (EMEF)*⁴, que diferencia les mobilitats ocupacionals (la mobilitat habitual per treball i per estudis) de les mobilitats personals (compres, oci, gestions personals,...). Els resultats mostren que són les mobilitats ocupacionals i per oci les que estarien generant un major volum de desplaçaments fora del municipi i una major probabilitat de victimització intermunicipal; la quantitat diària de persones que es desplacen a altres municipis metropolitans per comprar o per passejar és en canvi menor.

Pel que fa a les persones victimitzades mentre s'estaven o es desplaçaven cap a la feina, en la seva gran majoria han patit l'episodi delictiu fora del seu municipi de residència (el 72,2%). Aquest percentatge ha estat del 80,2% entre les víctimes que estaven estudiant i del 62,8% entre aquelles que estaven gaudint del seu temps d'oci.

Els patrons delictius varien entre aquelles persones que han esdevingut víctimes mentre estaven comprant, passejant o desplaçant-se per altres motius personals. En aquests últims casos el municipi i el propi barri de residència adquireixen una major importància com a escenaris delictius.

Finalment, el barri ha estat el principal escenari delictiu per aquelles persones que han estat victimitzades mentre s'estaven a casa. Tot i així, fins el 7,3% d'aquestes persones han patit un fet delictiu a la resta de la ciutat. Es tracta de casos de victimització de vehicles que romanen aparcats en un barri proper al de residència.

Taula 4. Localització dels fets contra la seguretat personal i el vehicle segons activitat de les víctimes, AMB (sense BCN)

	Altre municipi de			Total
	Mateix barri	Mateix municipi	l'AMB	
Mobilitats ocupacionals	16,0%	10,6%	73,5%	100,0%
Laboral	17,6%	10,3%	72,2%	100,0%
Estudis	7,6%	12,1%	80,2%	100,0%
Mobilitats personals	15,4%	35,1%	49,5%	100,0%
Oci	10,5%	26,6%	62,8%	100,0%
Passejant o circulant	16,2%	38,8%	44,9%	100,0%
Fent compres	19,3%	36,4%	44,3%	100,0%
Altres mobilitats personals	17,5%	40,6%	42,0%	100,0%
A casa (sense mobilitat)	92,1%	7,3%	0,5%	100,0%

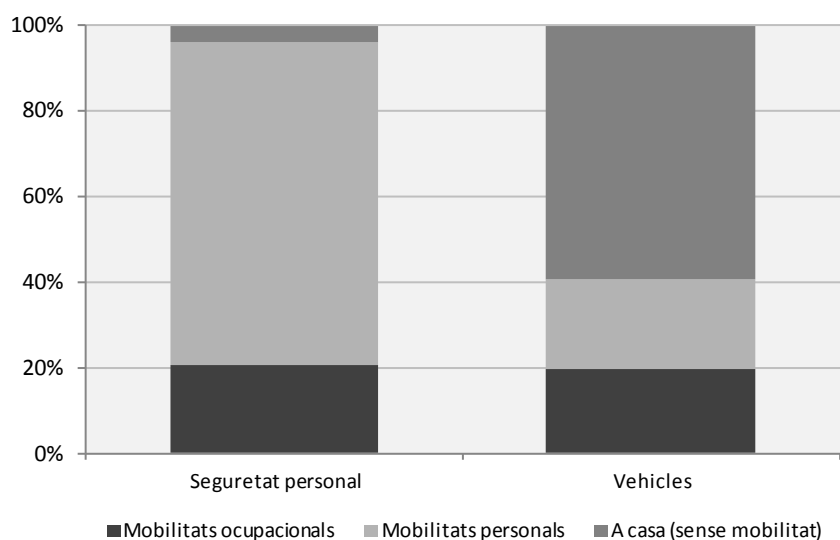
Font: EVAMB, 2017

³- Per decisions tècniques aquesta pregunta no s'ha realitzat a la població resident a Barcelona, pel que malauradament no es disposa d'aquesta informació. Atesa l'elevada autocontenció delictiva de la ciutat, aquesta situació afecta molt lleument l'estudi de les pautes intermunicipals de victimització a nivell metropolità. Val a dir també que enguany ha estat el primer cop que s'ha fet aquesta pregunta i s'ha optat per interrogar només a les víctimes dels dos principals àmbits de victimització a l'AMB, si bé un cop validada l'experiència considerem que en futures edicions caldria estendre aquesta qüestió a la resta d'àmbits.

⁴- Es facilita així la possibilitat de futures anàlisis que integrin les dues fonts d'informació. D'especial interès per a la gestió municipal pot resultar el càlcul d'indicadors de risc de victimització associats a la mobilitat habitual de la població metropolitana, en funció de l'origen i la destinació del desplaçament, el mode de desplaçament, el moment del dia i de les pròpies característiques individuals de la població.

També disposem de l'àmbit de victimització, i podem examinar-lo en relació a l'activitat de les víctimes. Els resultats mostren que l'activitat delictiva contra la seguretat personal ressegueix les pautes d'utilització del temps lliure que la gent passa fora de casa. En canvi, el risc de victimització dels vehicles es comporta de manera molt homogènia, independentment de si aquest mode de transport s'utilitza en activitats ocupacionals o personals.

Gràfic 3. Àmbit de victimització segons activitat de les víctimes, AMB (sense BCN)

Font: EVAMB, 2017

Així doncs, les dinàmiques metropolitanes de victimització estan associades a la desigual distribució en el territori dels nodes d'activitat i venen determinades per les pautes de mobilitat de la població. L'activitat delictiva ressegueix aquesta distribució d'activitats al llarg del dia tot respectant els seus horaris. Així doncs, si es dirigeix l'atenció a la victimització associada a les activitats ocupacionals, s'observa que aquesta assoleix el seu punt àlgid al llarg del matí, i que es manté posteriorment fins a les darreres hores de la tarda. El nombre de persones que estudien o que treballen un cop passat aquest moment del dia disminueix sensiblement i, en conseqüència, també es redueixen els episodis delictius.

Val a dir, que les mobilitats ocupacionals responen a un perfil molt específic de població i que els seus horaris estan molt regulats. Les mobilitats personals impliquen, en canvi, a uns perfils de població més amplis i heterogenis. A diferència de l'activitat ocupacional, les víctimes es distribueixen al llarg del dia, si bé el moment de màxima activitat delictiva es produeix a la tarda, quan els llocs de treball van quedant buits i els carrers es van omplint de gent passejant, fent compres o qualsevol altra activitat. L'activitat delictiva continua però a la nit, associada aleshores principalment a les activitats d'oci nocturn.

També és a la nit i a la matinada que guanya protagonisme la victimització de proximitat contra els vehicles, tot aprofitant que els carrers queden buits i que la majoria de persones s'estan a casa.

Taula 5. Horari dels fets contra la seguretat personal i el vehicle segons activitat de les víctimes, AMB (sense BCN)

	Matí (de 6:01 a 12:00)	Migdia (12:01 a 15:00)	Tarda (15:01 a 20:00)	Vespre/Nit (20:01 a 00:00)	Matinada (00:01 a 06:00)	Total
Mobilitats ocupacionals	32,1%	28,9%	22,9%	8,1%	7,9%	100,0%
Laboral	32,4%	24,3%	25,6%	8,4%	9,4%	100,0%
Estudis	30,9%	54,4%	8,5%	6,2%		100,0%
Mobilitats personals	18,9%	16,4%	34,3%	18,4%	12,0%	100,0%
Oci	16,3%	6,7%	26,1%	23,9%	26,9%	100,0%
Passejant o circulant	15,7%	17,2%	36,9%	23,9%	6,3%	100,0%
Fent compres	25,7%	29,9%	38,6%	4,7%	1,1%	100,0%
Altres mobilitats perso	22,7%	15,6%	38,1%	12,8%	10,8%	100,0%
A casa (sense mobilitat)	7,6%	12,5%	4,1%	13,0%	62,9%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

1.2. La composició de la població, factor clau en les pautes de mobilitat i de victimització

Les pautes de mobilitat es veuen afectades per la desigual concentració residencial i l'ús social del territori, però també cal prendre en consideració les pròpies característiques demogràfiques i la situació vital de les víctimes. Previsiblement les estructures de sexe, d'edat, i la relació que els diferents segments de població mantenen amb l'activitat, tenen un impacte en les seves necessitats de mobilitat i, per tant, amb capacitat per modificar-ne el risc de victimització. Els resultats d'aquestes reflexions apareixen sintetitzats a la taula 6, d'on es desprenen diferències poblacionals significatives pel que fa a la distribució de la victimització a nivell intra i intermunicipal.

Inicialment aquestes dades s'examinen amb una perspectiva de gènere. Es veu com els homes han mostrat una major tendència a la victimització al propi barri de residència, i que els marges s'estenen fins els límits municipals en el cas de les dones. Tanmateix les proporcions s'igualen considerablement pel que fa al volum de persones victimitzades en altres municipis de l'AMB.

L'anàlisi de la informació des d'una perspectiva etària dóna peu a noves consideracions. Si ens remetem al percentatge de persones que han esdevingut víctimes al barri on resideixen, ràpidament es veu que l'augment és lineal amb l'edat: la probabilitat d'esdevenir víctima al propi barri de residència ha estat del 27,2% entre les persones de 16 a 29 anys, i ha arribat fins el 49,0% entre les de 65 anys i més edat. Quant a la victimització fora del municipi de residència, la situació és justament a la inversa: són els segments de població amb menys edat els més victimitzats.

No pot passar per alt el fet que els vincles entre les estructures de sexe i d'edat amb la mobilitat venen mediatos per la relació amb l'activitat, especialment amb la laboral. En efecte, mentre les pautes de victimització de les persones que es dediquen a les tasques de la llar (47,2%) i les jubilades (49,4%) es defineixen per la proximitat al lloc de residència, la proporció de persones que han estat víctimes fora del municipi en el que viuen ha estat més alta entre la població estudiant i entre les persones actives al mercat laboral, ja estiguin ocupades o a la recerca d'una feina.

Taula 6. Localització de la victimització segons característiques de les víctimes, AMB

	Mateix barri	Mateix municipi	Altres municipis de l'AMB	Total
Gènere				
Home	42,0%	40,3%	17,7%	100,0%
Dona	36,3%	46,5%	17,1%	100,0%
Edat				
De 16 a 29 anys	27,2%	47,1%	25,7%	100,0%
De 30 a 44 anys	41,5%	44,3%	14,1%	100,0%
De 45 a 64 anys	44,3%	38,5%	17,2%	100,0%
65 anys i més edat	49,0%	43,1%	7,8%	100,0%
Ocupació				
Actiu ocupat	40,8%	41,0%	18,2%	100,0%
Actiu en atur	37,6%	47,5%	14,9%	100,0%
Estudiant	22,7%	49,2%	28,1%	100,0%
Tasques de la llar	47,2%	46,3%	6,5%	100,0%
Jubilat o pensionista	49,4%	42,0%	8,6%	100,0%
AMB	39,2%	43,4%	17,4%	100,0%

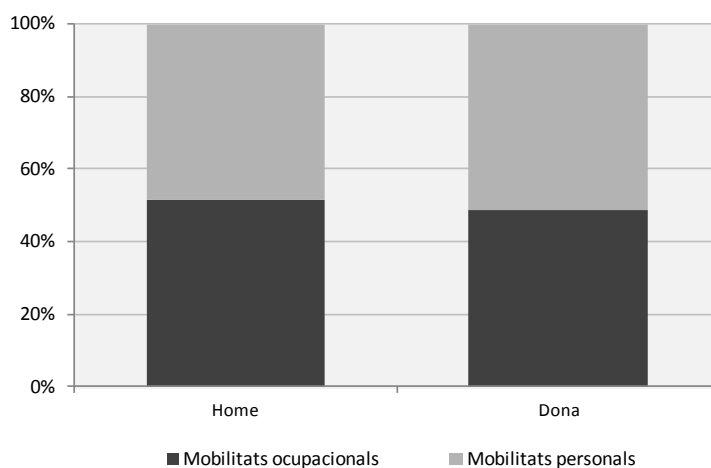
Font: EVAMB, 2017

Per tal d'aprofundir en l'efecte de la composició de la població sobre les pautes de distribució de la victimització intermunicipal, s'examina què estaven fent aquestes persones quan es va produir la relació delictiva. Cal recordar que aquesta anàlisi es refereix únicament als àmbits de la seguretat personal i dels vehicles, i que no inclou a la població resident a la ciutat de Barcelona. Tot i així els resultats mostren molt clarament diferències en quant a la composició dels fluxos de victimització intermunicipal que estan relacionades amb l'edat de la població i amb la seva relació amb l'activitat.

El gruix dels fluxos de victimització associats a les mobilitats ocupacionals tenen com a protagonistes principals als segments de població activa laboralment, que són majoritàriament persones adultes de 30 a 64 anys. També formen part d'aquests fluxos els estudiants (quasi sempre joves). Pel que fa a la resta de segments de població, la possibilitat d'esdevenir víctima d'un delictes en un altre municipi de l'AMB se circumscriu quasi exclusivament a les mobilitats personals.

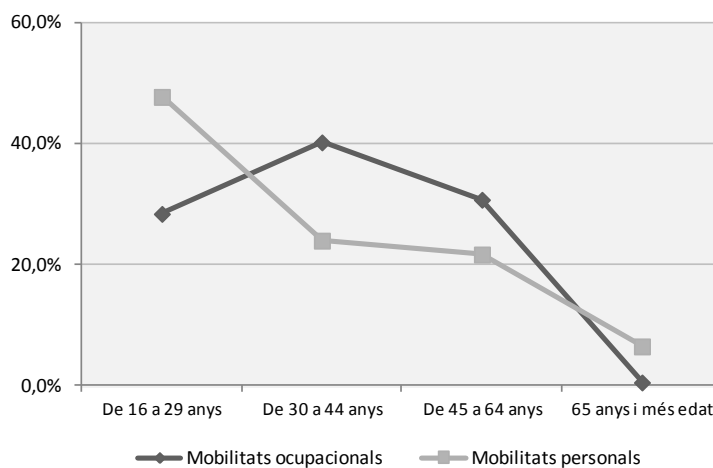
El fet que en aquest cas el gènere no aparegui com una variable significativa és una mostra més que la relació amb l'activitat és la principal variable que explica les pautes de victimització intermunicipal associades a la mobilitat ocupacional, mentre que l'edat ho és de les pautes de victimització associades a les mobilitats personals.

Gràfic 4. Composició dels fluxos de victimització intermunicipal segons gènere i activitat de les víctimes, AMB

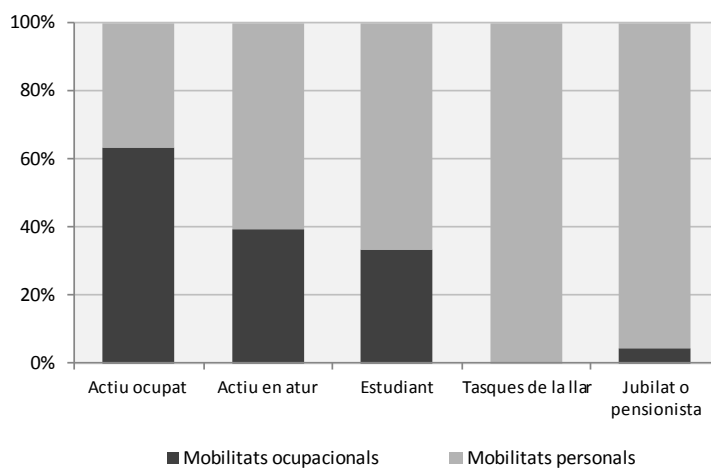
Font: EVAMB, 2017

Gràfic 5. Composició dels fluxos de victimització intermunicipal segons edat i activitat de les víctimes, AMB

Font: EVAMB, 2017

Gràfic 6. Composició dels fluxos de victimització intermunicipal segons edat i activitat de les víctimes, AMB

Font: EVAMB, 2017

2. Dinàmiques territorials de la victimització

Fent recapitulació del que s'ha exposat fins ara, s'ha comprovat com l'activitat delictiva s'ajusta a les pautes i als ritmes de mobilitat dels diferents segments de població que conformen l'AMB. A la vegada, també s'ha pogut constatar com les necessitats de mobilitat d'aquestes persones variaven en funció del seu lloc de residència. Es destacava així l'elevada autocontenció delictiva de la ciutat de Barcelona i la rellevància de la victimització intermunicipal entre la resta de persones residents a l'AMB.

Arribats a aquest punt, es fa evident la necessitat d'estudiar la intensitat relativa d'aquests fluxos de victimització intermunicipal, tot mirant d'establir quins són els municipis d'origen i quines són les seves destinacions. L'objectiu d'aquest apartat és, per tant, aprofundir en aquestes dinàmiques i identificar possibles zones que s'estiguin configurant com a pols d'atracció delictiva a l'AMB.

2.1. Els fluxos de victimització reflecteixen les connexions intermunicipals per mobilitat

Es principia analitzant l'origen dels fluxos de victimització. Malauradament, la mostra de l'EVAMB no permet oferir resultats per a les ciutats de menys de 75.000 habitants, motiu pel qual aquesta informació s'oferirà de manera agregada. Cal advertir però, que el tractament unilateral de la informació relativa a aquests municipis des de la sola òptica de la grandària pot amagar i unificar tendències divergents. És per aquest motiu, i per tal de minimitzar aquest risc, que s'ha optat per estudiar el comportament dels municipis que no assoleixen el llindar poblacional dels 75.000 habitants tot posant-los en relació amb la seva zona funcional de pertinença. D'aquesta manera s'aconsegueix que els resultats tinguin en compte criteris de contigüitat geogràfica, així com possibles interdependències municipals en termes de mobilitat quotidiana de la seva població.

La taula7 mostra la relació entre el nombre de persones victimitzades en proximitat (ja sigui al barri o al municipi de residència) i la proporció de persones que han estat victimitzades en el desplaçament a altre municipi de l'AMB. És aquest últim indicador el que ofereix una mesura de la intensitat relativa dels fluxos de victimització intermunicipal i al que es dedicarà una especial atenció en aquest apartat.

Com es pot observar, la gran majoria d'episodis de victimització que ha patit la població dels municipis petits i mitjans del Llobregat continu (Esplugues, Sant Feliu i Sant Joan Despí) han passat fora del seu municipi de residència. Aquest percentatge ha quedat per sobre del 70%, circumstància que situa aquestes ciutats al capdamunt del rànquing de municipis emissors de fluxos de victimització intermunicipal.

La intensitat relativa d'aquests fluxos també ha estat molt elevada als municipis mitjans i petits del Vallès-Collserola (Cerdanyola, Montcada i Reixac, Ripollet, Barberà i Badia del Vallès). Més del 50% de les persones residents en aquests municipis han esdevingut víctimes fora del seu municipi de residència.

Fins ara sembla apreciar-se una relació entre la grandària municipal i la intensitat relativa dels fluxos de victimització intermunicipal. Ara bé, aquesta relació no és lineal (el coeficient d'ajust entre aquestes dues variables ofereix un valor de R² de 0,65, el que tot just es pot considerar una relació feble o moderada). Trobem una mostra d'aquesta variabilitat en el següent grup de municipis, aquells en els que la intensitat dels fluxos de victimització intermunicipal se situa per sobre del 40%. En efecte, formen part d'aquest grup els municipis petits i mitjans del Delta i de l'Ordal Llobregat, però també ciutats grans i densament poblades com Sant Boi i Santa Coloma de Gramenet.

El següent grup el conformen Cornellà de Llobregat, Sant Cugat del Vallès i els municipis menys poblats del Besòs (Sant Adrià, Montgat i Tiana). La intensitat relativa dels fluxos de victimització intermunicipal se situa aquí al voltant del 30%, és a dir, una de cada tres persones victimitzades ho han estat en un altre municipi de l'AMB.

Segueixen Badalona i L'Hospitalet de Llobregat. L'autocontenció de la victimització en aquests municipis ha estat molt major, i només una de cada quatre persones han estat victimitzades en un altre municipi metropolità.

Per últim, Barcelona. Com ja s'ha pogut comprovar amb anterioritat, la pràctica totalitat de les persones victimitzades ho han estat al seu barri (40,4%) o a la resta de la ciutat (56,1%). Els fluxos intermunicipals representen en aquest cas únicament el 3,5% de la victimització.

Taula 7. Localització de la victimització segons zona i grandària municipal, AMB

		Altre municipi de			Total
		Mateix barri	Mateix municipi	l'AMB	
Barcelona	Barcelona	40,4%	56,1%	3,5%	100,0%
Besòs	Badalona	39,6%	32,8%	27,6%	100,0%
	Santa Coloma de Gramenet	30,2%	28,3%	41,5%	100,0%
	Resta del Besòs	39,6%	26,0%	34,4%	100,0%
Delta del Llobregat	Sant Boi de Llobregat	41,2%	14,7%	44,1%	100,0%
	Resta del Delta del Llobregat	35,6%	21,4%	43,0%	100,0%
Llobregat Continu	L'Hospitalet de Llobregat	49,1%	23,2%	27,8%	100,0%
	Cornellà de Llobregat	42,8%	18,9%	38,3%	100,0%
	Resta del Llobregat Continu	15,5%	12,6%	71,9%	100,0%
Ordal-Llobregat	Ordal-Llobregat	42,6%	16,2%	41,3%	100,0%
Vallès	Sant Cugat del Vallès	33,0%	33,6%	33,4%	100,0%
	Resta del Vallès	26,9%	23,0%	50,1%	100,0%
AMB		39,2%	43,4%	17,4%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Aquests resultats són consistents amb les informacions provinents de la *Base de dades de mobilitat metropolitana* de l'AMB i amb l'*Enquesta de mobilitat en dia feiner* (ATM, Ajuntament de Barcelona i AMB). D'acord amb aquestes fonts, a l'interior de l'Àrea metropolitana es realitzen diàriament més de 10 milions de desplaçaments que tenen com a origen o com a destinació algun municipi metropolità diferent al de residència. Les relacions que capten més mobilitat són les connexions intermunicipals amb Barcelona i amb els àmbits de major concentració urbana⁵. De l'anterior es desprèn que, més enllà de conèixer quina és la

⁵.- *Pla Metropolità de Mobilitat Urbana. Síntesi de la diagnosi*. IERMB i AMB, 2016

intensitat relativa dels fluxos de victimització intermunicipal, també és necessari tenir en compte les connexions existents entre aquests municipis i establir quines són les principals destinacions de les víctimes.

Aquesta qüestió s'ha abordat de manera descriptiva, relacionant el municipi de residència de les víctimes i el municipi on han patit els fets. Atès que la grandària de la mostra pot comportar alguns problemes de representativitat, s'ha calculat un indicador per quantificar en cada cas l'heterogeneïtat o l'homogeneïtat en quant a les destinacions d'aquests fluxos. Entre el repertori de mesures existents s'ha optat per calcular l'índex de diversitat de Simpson (també conegut com a índex d'Herfindahl)⁶. Els valors d'aquest índex oscil·len entre el 0 i l'1, i el valor màxim indica una elevada concentració dels fluxos de victimització en una sola destinació. Els valors més baixos indiquen en canvi que aquests fluxos es distribueixen de forma heterogènia entre diverses destinacions.

A partir d'aquests resultats es pot veure que Barcelona és la principal destinació de la victimització intermunicipal a l'AMB. Si ens atenem als índexs de diversitat, també podem concloure que la capital metropolitana concentra el gruix dels fluxos de victimització que es produeixen des de l'Hospitalet de Llobregat, el Vallès, Badalona i Cornellà. Pel que fa al paper de Barcelona com a emissor, aquest és més aviat feble i les seves víctimes es distribueixen de manera molt heterogènia sobre el territori metropolità, si bé hi ha una clara connexió amb l'Hospitalet de Llobregat i Badalona.

Les ciutats de Badalona i de Santa Coloma de Gramenet també emergeixen entre les principals destinacions de les víctimes del Besòs; Cornellà del Llobregat concentra una part significativa dels fluxos de victimització intermunicipal que es produeixen des dels municipis més petits del Llobregat Continu i des de Sant Boi. Tanmateix aquest últim municipi, juntament amb Gavà, també han esdevingut escenari delictiu per a les víctimes del Delta.

Ja s'ha dit que gran part dels fluxos de victimització originats al Vallès es concentren a Barcelona, tot i que Montcada i Reixac també aglutina una part important de la victimització que es produeix en aquesta zona.

La relació d'aquestes pautes delictives amb la mobilitat quotidiana són clares. Els resultats permeten ratificar així la centralitat de Barcelona com a receptora dels fluxos diaris de mobilitat i de victimització intermunicipal a l'AMB. A la vegada també s'observa com Badalona, l'Hospitalet, Cornellà, Sant Boi i Montcada i Reixac apareixen com a destinacions delictives dels seus propis (sub)sistemes de mobilitat.

⁶- L'índex de Simpson es calcula a partir de la següent formulació:

$$s = \sum_k \left[\left(\frac{m_k}{N} \right)^2 \right]$$

, on n és el nombre d'unitats implicades en els fluxos amb destinació al municipi k . En aquest cas, les categories considerades responen a l'agregació de municipis metropolitans segons grandària i zona funcional de pertinença.

Taula 8. Destinació dels fluxos de victimització intermunicipal segons zona i grandària municipal, AMB

		% víctimes en altre municipi	Índex de diversitat	Principals destinacions		
				1a	2a	3a
Barcelona	Barcelona	3,5%	0,18	Hospitalet Llobr.	Badalona	<i>Sta Coloma Gr.</i>
Besòs	Badalona	27,6%	0,64	Barcelona	Sta. Coloma Gr.	<i>St. Adrià de Besòs</i>
	Sta. Coloma de Gramenet	41,5%	0,56	Barcelona	Badalona	<i>St. Adrià de Besòs</i>
	Resta del Besòs	34,4%	0,46	Barcelona	Badalona	<i>Montgat</i>
Delta del Llobregat	Sant Boi de Llobregat	44,1%	0,44	Barcelona	Cornellà	<i>Castelldefels</i>
	Resta Delta del Llobregat	43,0%	0,18	Barcelona	St. Boi Llobregat	Gavà
Llobregat Continu	L'Hospitalet de Llobregat	27,8%	0,81	Barcelona	<i>Prat de Llobregat</i>	<i>Esplugues Llob.</i>
	Cornellà de Llobregat	38,3%	0,64	Barcelona	<i>Hospitalet Llobr.</i>	<i>Prat de Llobregat</i>
	Resta Llobregat Continu	71,9%	0,49	Barcelona	Cornellà	<i>Hospitalet de Llob.</i>
Ordal-Llobregat	Ordal-Llobregat	41,3%	0,39	Barcelona	<i>Castelldefels</i>	<i>St. Andreu Barca</i>
Vallès	Sant Cugat del Vallès	33,4%	0,68	Barcelona	<i>Cornellà</i>	<i>Hospitalet Llob.</i>
	Resta del Vallès	50,1%	0,65	Barcelona	Montcada i Reixac	<i>Prat de Llobregat</i>

a. S'han remarcat en negreta aquelles destinacions que atesa la grandària de la mostra apareixen com a estadísticament significatives. La resta de destinacions es mostren només a tall informatiu i cal prendre els resultats amb prudència.

Font: EVAMB, 2017

2.2. La proximitat espacial entre el lloc de residència i d'activitat és un factor clau

En un context de continu urbà i de creixent connectivitat en els transports, els límits municipals són una realitat administrativa i no social. Les pràctiques socials quotidianes configuren territorialitats metropolitanes que transcendeixen les delimitacions jurídiques i la idea de frontera, sense que això hagi d'anar en detriment de la proximitat i de la contigüitat espacials. És per aquest motiu que, per tal d'estudiar possibles diferències en les pautes de victimització intermunicipal, s'ha incorporat a l'anàlisi la distància mitjana que separa el lloc de residència de les víctimes i el lloc on els han passat els fets⁷.

Si ens atenem al conjunt de l'AMB, aquesta distància se situa al voltant dels 100 metres quan l'escenari delictiu és el propi barri de residència. Se supera el quilòmetre quan els fets es produeixen a la resta de la ciutat i els 5 Km quan la relació delictiva se situa fora del municipi de residència. Ara bé, aquestes distàncies no són homogènies a tota la geografia metropolitana ni a tots els segments de població.

Pel que fa al territori, s'observen diferències estadísticament significatives entre aquelles zones on el continu urbà és més evident i la resta de l'AMB. Aquestes distàncies són petites al Besòs (3,3Km), a la ciutat de Barcelona (4,3Km) i al Llobregat Continu (4,6Km). Gairebé es dupliquen quan es consideren els fluxos de victimització que afecten a la població del Vallès-Collserola (6,1Km), del Delta (7Km) i, sobretot, a la de l'Ordal-Llobregat (8,5Km). Val a dir que

⁷- Lògicament, la variable que reflectiria millor les diferències socials i territorials implicades en aquests processos és la distància associada al temps mitjà de desplaçament, tanmateix no es disposa d'aquesta informació.

aquests patrons no són els mateixos quan es consideren els fluxos de victimització intramunicipal, doncs aleshores és Barcelona la que presenta pautes d'una major dispersió territorial: la separació entre el lloc de residència i el lloc on han passat els fets se situa en 1,5Km de distància mitjana a l'interior del mateix municipi.

Taula 9. Distància mitjana entre el lloc de residència de les víctimes i on passen els fets, AMB

	Mateix barri	Mateix municipi	Altres municipis	
			de l'AMB	Distància mitjana
Barcelona	130,7	1.480,5	4.340,3	1.033,5
Besòs	123,2	867,1	3.393,0	1.422,1
Delta	75,4	1.035,1	7.010,0	3.264,3
Llobregat Continu	109,4	662,3	4.630,3	2.052,1
Ordal-Llobregat	123,5	665,7	8.514,4	3.673,0
Vallés-Collserola	40,6	1.133,2	6.117,3	2.961,2
AMB	118,8	1.338,9	5.194,7	1.570,8

Font: EVAMB, 2017

Al llarg d'aquests anys s'ha anat reunint un important volum d'evidència empírica que demostra, almenys per l'AMB, com el pes de les mobilitats personals no només és major, sinó amb unes pautes i unes conseqüències clarament distintes de les ocupacionals, per exemple en termes de sostenibilitat i, pensem, que de seguretat. En aquesta línia, també s'ha volgut incorporar l'activitat de les víctimes a l'estudi territorial dels fluxos de victimització. Es diferencien en aquest cas les mobilitats ocupacionals i les personals.

Quant al conjunt de l'AMB⁸, s'observa que la distància entre el lloc de residència i el lloc on han passat els fets són majors entre aquelles víctimes que en el moment dels fets estaven realitzant alguna activitat relacionada amb la feina o els estudis (3,7Km), i són un xic menors entre aquelles altres que estaven realitzant alguna activitat de caràcter personal (2,9Km). També s'observa que, a diferència de les ocupacionals, el gruix de les activitats personals tenen un marcat caràcter intramunicipal: fins el 50,5% de les víctimes han patit algun fet delictiu al seu municipi de residència. Ara bé, aquesta és la tendència general, tanmateix varia quan es consideren els fluxos de victimització que es produeixen a les diferents zones de l'AMB.

Comencem amb el Besòs. Les distàncies que separen el lloc de residència de les víctimes del lloc dels fets són menors que al conjunt de l'AMB. D'una banda, part de l'explicació cal buscar-la en l'elevada autocontenció delictiva en aquesta zona, doncs ha arribat al 59,6% en el cas de les activitats personals i al 49,8% en el cas de les mobilitats ocupacionals. D'altra banda, es pot veure que només el 15,1% dels fluxos de victimització ocupacional han superat els 5Km de distància, un percentatge molt més baix que la mitjana de l'AMB. L'acció conjunta d'aquesta elevada autocontenció i la relativa proximitat dels fets vinculats a l'activitat laboral i formativa expliquen perquè en aquest cas les distàncies mitjanes per activitats personals (1,9Km) són majors que les ocupacionals (1,7Km).

⁸.- Recordem que aquesta pregunta no s'ha formulat a les persones residents a la ciutat de Barcelona.

La distància mitjana dels fluxos de victimització al Llobregat Continu també han quedat per sota les del conjunt de l'AMB: 2,3Km en el cas de les activitats personals i 3Km per les ocupacionals. En aquest cas les autocontencions municipals associades a la mobilitat formativa i laboral ha estat només del 16,9%. Amb tot, les víctimes tampoc s'han desplaçat gaire lluny: el 38% han patit un fet delictiu a menys d'1Km de distància, i només el 7,7% han recorregut 10 o més quilòmetres.

Al Delta del Llobregat i a l'Ordal-Llobregat s'observen certes similituds en quant a les pautes de victimització. En ambdós casos, els fets delictius per motius ocupacionals han passat a una distància mitjana que se situa al voltant dels 6,5Km respecte del lloc de residència. Aquesta distància ha estat de 4,5Km pel que fa a les mobilitats personals. En aquestes zones s'observa a més una baixa autocontenció municipal dels fluxos de victimització associats a mobilitats ocupacionals: en el 50% dels casos aquests episodis es produeixen a una distància que se situa per sobre dels 5Km. Tot plegat implica més fluxos de victimització exterior i de més llarg recorregut que els que es donen en altres zones metropolitanes.

A més a més, tant a l'Ordal com al Delta de Llobregat i a la zona del Vallès s'observen una sèrie de fluxos de victimització de llarga distància que estan associats a activitats de caire personal. Són episodis de victimització que succeeixen a més de 10Km del lloc de residència. Tal i com es pot veure a la taula 10, la majoria d'aquests fluxos de llarga distància estan vinculats a mobilitats per compres o per oci. Així doncs, el que aquestes dades reflecteixen és una especialització delictiva que estaria afectant molt particularment els fluxos intermunicipals per compres i oci a les zones del Delta i de l'Ordal del Llobregat, així com a la zona del Vallès.

Taula 10. Distància mitjana entre el lloc de residència de les víctimes i on passen els fets, AMB (sense BCN)

		Distància mitjana (metres)	Intra- municipal	<1Km	1-4Km	5-9Km	>10Km	Total
Besòs	Mob. Ocupacional	1.739,16	49,8%	22,5%	12,6%	15,1%	0,0%	100,0%
	Mob. Personal	1.970,96	59,6%	19,4%	5,6%	11,1%	4,3%	100,0%
Delta del Llobregat	Mob. Ocupacional	6.591,36	9,9%	6,4%	34,1%	22,2%	27,3%	100,0%
	Mob. Personal	4.467,73	40,1%	23,8%	5,9%	11,9%	18,3%	100,0%
Llobregat Continu	Mob. Ocupacional	3.088,68	16,9%	38,0%	19,3%	18,0%	7,7%	100,0%
	Mob. Personal	2.336,10	49,7%	19,6%	12,4%	14,7%	3,7%	100,0%
Ordal-Llobregat	Mob. Ocupacional	6.430,07	8,3%	41,2%	0,0%	15,7%	34,8%	100,0%
	Mob. Personal	4.466,60	47,6%	20,8%	2,6%	7,7%	21,3%	100,0%
Vallès	Mob. Ocupacional	3.585,07	28,3%	43,8%	2,2%	3,5%	22,2%	100,0%
	Mob. Personal	4.363,47	46,1%	16,5%	3,6%	9,0%	24,8%	100,0%
AMB	Mob. Ocupacional	3.730,49	26,5%	27,5%	16,7%	15,5%	13,7%	100,0%
	Mob. Personal	2.960,54	50,5%	20,0%	7,6%	12,0%	9,9%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Taula 11. Distància dels fluxos de victimització segons activitat de les víctimes, AMB (sense BCN)

	Distància mitjana (metres)	Intra-municipal	<1Km	1-4Km	5-9Km	>10Km	Total
Mobilitats ocupacionals	3.730,50	26,5%	27,5%	16,7%	15,5%	13,7%	100,0%
Laboral	3.876,20	27,8%	22,9%	17,7%	18,1%	13,5%	100,0%
Estudis	2.972,20	19,8%	51,6%	11,6%	2,1%	14,9%	100,0%
Mobilitats personals	2.960,50	50,5%	20,0%	7,6%	12,0%	9,9%	100,0%
Oci	4.292,80	37,2%	19,3%	10,6%	18,5%	14,5%	100,0%
Passejant o circulant	1.855,70	55,1%	24,5%	6,1%	9,3%	5,0%	100,0%
Fent compres	3.286,90	55,7%	11,3%	9,8%	9,7%	13,4%	100,0%
Altres mobilitats personals	2.600,10	58,0%	22,3%	2,3%	9,3%	8,1%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

La distància mitjana dels fluxos de victimització intermunicipal també mostra diferències territorials molt clares en quant al tipus de béns implicats. Una primera constatació és que la majoria d'aquests fets tenen un marcat caràcter local: les tres quartes parts de les persones han estat victimitzades al seu propi municipi de residència o a menys d'1Km de distància.

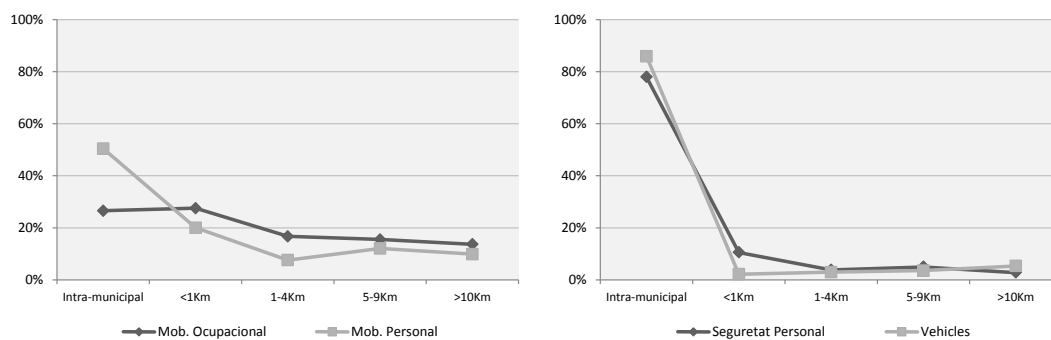
Però l'anterior és especialment cert pels casos de Barcelona, dels municipis del Besòs i del Llobregat Continu. Ara bé, les distàncies mitjanes s'incrementen notablement a la resta de zones metropolitanes. Així, una de cada tres víctimes del Delta del Llobregat han patit un fet contra la seva seguretat personal a més de 5Km de distància del seu lloc de residència habitual. S'observa una proporció similar en el cas de la victimització contra els vehicles a l'Ordal i al Vallès.

Taula 12. Distància respecte el lloc on passen els fets segons àmbit de victimització i zona de residència, AMB

		Distància mitjana (metres)	Intra-municipal	<1Km	1-4Km	5-9Km	>10Km	Total
Barcelona	Seguretat Personal	1.138,70	96,0%	1,9%	0,8%	1,1%	0,2%	100,0%
	Vehicles	1.020,10	97,2%	0,6%	0,9%	0,7%	0,7%	100,0%
Besòs	Seguretat Personal	1.593,40	57,9%	25,9%	3,4%	10,4%	2,5%	100,0%
	Vehicles	1.285,60	78,5%	2,2%	9,8%	7,1%	2,3%	100,0%
Delta del Llobregat	Seguretat Personal	4.307,30	35,6%	19,5%	14,1%	14,8%	16,0%	100,0%
	Vehicles	2.456,40	79,0%	1,6%	3,3%	3,1%	13,1%	100,0%
Llobregat Continu	Seguretat Personal	1.842,60	49,6%	23,3%	12,6%	12,3%	2,1%	100,0%
	Vehicles	2.028,40	73,0%	5,3%	5,5%	9,9%	6,3%	100,0%
Ordal-Llobregat	Seguretat Personal	3.191,00	47,4%	29,0%	2,6%	5,1%	15,9%	100,0%
	Vehicles	4.401,30	61,8%	6,6%	0,0%	10,0%	21,5%	100,0%
Vallès	Seguretat Personal	3.047,50	39,8%	34,8%	3,7%	6,3%	15,5%	100,0%
	Vehicles	4.243,20	56,5%	8,6%	1,5%	5,9%	27,5%	100,0%
AMB	Seguretat Personal	1.635,30	77,9%	10,5%	3,8%	5,0%	2,8%	100,0%
	Vehicles	1.654,10	85,9%	2,2%	3,0%	3,6%	5,3%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Gràfic 7. Distància dels fluxos de victimització segons activitat de les víctimes i àmbit de victimització, AMB

Font: EVAMB, 2017

A més de diferències en quant a lloc de residència, àmbit delictiu i activitat de les víctimes, també s'han observat variacions en els fluxos de victimització que impliquen a dones i homes. Quant a les activitats laborals i per estudis, s'observa que la distància que separa el lloc de residència de les víctimes i el lloc on han passat els fets és major pels homes (4,7Km) que per les dones (2,7Km). En canvi, quan es consideren les activitats personals, la separació entre lloc de residència i espai de victimització és major entre les dones (3,2Km) que entre els homes (2,6Km). Aquesta pauta es repeteix tant per les persones que han estat víctimes d'un fet contra la seguretat personal, com per aquelles que han esdevingut víctimes d'un fet contra el seu vehicle. La mobilitat està generitzada, i els fluxos de victimització metropolitana reflecteixen aquestes diferències.

També s'observen els efectes de la divisió de l'activitat social en base a l'estructura d'edats. Els segments de població de 30 a 64 anys són els que han experimentat relacions delictives més lluny de casa seva, mentre desenvolupaven alguna activitat relacionada amb la seva ocupació laboral o per estudis. Aquestes distàncies han estat majors quan el bé implicat ha estat el vehicle, i una mica menors en els casos de robatoris o d'agressions personals. En el cas del segment de població de 16 a 29 anys, destaca l'elevada mobilitat de les persones victimitzades en la seva seguretat personal. Per contra, els fluxos de victimització entre els segments de població de més edat tendeixen a la proximitat, amb distàncies mitjanes que se situen per sota del quilòmetre.

Taula 13. Distància respecte el lloc on passen els fets segons gènere i edat de les víctimes, activitat i àmbit de victimització, AMB

		Seguretat		
		Personal	Vehicles	Distància mitjana
Home	Mob. Ocupacional	3.361,1	6.238,3	4.782,6
	Mob. Personal	2.344,6	4.294,8	2.614,5
Dona	Mob. Ocupacional	2.377,1	3.946,0	2.739,1
	Mob. Personal	2.594,0	7.111,4	3.257,3
De 16 a 29 anys	Mob. Ocupacional	1.780,8	2.825,5	2.117,6
	Mob. Personal	3.811,2	6.215,6	4.067,7
De 30 a 44 anys	Mob. Ocupacional	2.811,6	4.260,2	3.235,5
	Mob. Personal	1.860,7	7.129,1	2.747,9
De 45 a 64 anys	Mob. Ocupacional	3.900,3	8.312,2	5.979,0
	Mob. Personal	1.663,1	5.297,6	2.405,9
65 anys i més edat	Mob. Ocupacional	-	-	-
	Mob. Personal	710,8	531,8	695,7
AMB	Mob. Ocupacional	756,0	4.805,4	3.730,5
	Mob. Personal	721,3	5.240,5	2.960,5

Font: EVAMB, 2017

2.3. Els fluxos de mobilitat modifiquen la intensitat de l'activitat delictiva sobre el territori

Un cop analitzada l'estructura global dels fluxos de victimització metropolitans, i per tal de completar aquesta imatge, les pàgines que segueixen tracten la intensitat relativa que aquests moviments representen sobre l'activitat delictiva que es dona a cada territori. Aquest treball partirà del recompte anual dels fets delictius detectats per l'EVAMB.

Cal deixar ben establert que el número de fets delictius que passen en una determinada unitat territorial es calcula sobre la base les persones que han estat victimitzades en aquell territori. Per tant, són el resultat de les relacions delictives que afecten a 1) les persones residents en aquella àrea i 2) a les víctimes procedents d'altres municipis de l'AMB. Per consegüent, no s'inclouen els fets delictius que les persones residents han patit en algun altre municipi.

Per donar un significat més ampli a l'efecte dels fluxos de victimització intermunicipal sobre l'activitat delictiva s'ha calculat el pes relatiu que representen aquests moviments sobre l'activitat delictiva local. Considerem, per exemple, el cas de Cornellà del Llobregat. En la seva darrera edició l'EVAMB ha estimat que es van produir 16.979 fets en aquest municipi, dels quals 10.991 van afectar els seus habitants i 5.987 a persones d'altres municipis de l'AMB. Així doncs, la proporció de fets associada a les mobilitats exteriors ha estat del 35,3%, és a dir, 1 de cada 3 fets delictius registrats al municipi van afectar a població no resident.

Els resultats anteriors demostren que la mobilitat de la població metropolitana és avui una component essencial de les dinàmiques delictives que s'observen a nivell local. De forma general, aquests moviments han suposat el 17,4% de tota l'activitat delictiva a l'AMB. Es pot concloure doncs, que les actuals característiques de l'activitat delictiva metropolitana són el

resultat dels efectes conjunts de les estructures locals i de les pautes de mobilitat intermunicipal.

Els efectes d'aquestes mobilitats han estat especialment intensos a Cornellà i a Sant Boi de Llobregat, així com als municipis petits i mitjans del Llobregat Continu –Esplugues, Sant Feliu i Sant Joan Despí-. Val a dir que aquestes ciutats estan entre les que han registrat un menor nombre de fets delictius contra els seus habitants. En canvi, l'activitat delictiva ha estat especialment intensa per a les persones que s'han desplaçat des d'altres poblacions.

Sant Cugat del Vallès se situa a l'altra banda de l'espectre. La major part de l'activitat delictiva afecta en aquest municipi a la població resident, i comparativament són pocs els fets contra persones no residents (4,4%). També és interessant la situació de Barcelona. És la que registra un major volum de fets contra persones no residents en termes absoluts (per sobre dels cent-mil), tanmateix aquesta activitat delictiva només suposa el 15% dels fets que han passat a la ciutat.

La proporció de fets a no residents és un indicador útil que ofereix una panoràmica general de la relació entre mobilitat i activitat delictiva, però en cap cas permet avaluar el grau de perillositat que suposen aquests municipis per a les persones no residents, doncs desconeixem quin ha estat el volum total de desplaçaments que tenien per destinació aquesta ciutat. És a dir, no sabem quanta població ha estat sotmesa a risc.

Posem per cas Barcelona i Sant Cugat. La primera ha registrat un total de més de 100.000 fets a no residents, la segona poc més de 500. Tanmateix el volum de desplaçaments diari amb destinació a aquestes ciutats és també molt desigual, i és en relació a aquests fluxos que es pot estimar fins a quin punt desplaçar-se a aquell municipi és perillós per als viatgers. Val a dir que precisament el còmput d'aquests moviments és l'objecte d'anàlisi de les enquestes de mobilitat, pel que podria ser útil a la gestió metropolitana la realització d'estudis específics que explorin els resultats d'aquestes fonts d'informació de manera conjunta.

Taula 14. Relació del nombre de fets a víctimes residents fora del municipi amb els fets que passen al municipi, AMB

		Fets al municipi	Fets a residents	Fets a no residents	Relació fets a no residents/fets municipi
Barcelona	Barcelona	674.497,1	573.096,9	101.400,2	15,0%
Besòs	Badalona	53.488,6	42.831,2	10.657,4	19,9%
	Santa Coloma de Gramenet	22.911,1	18.709,2	4.201,9	18,3%
	Resta del Besòs	16.534,8	12.050,9	4.483,9	27,1%
Delta del Llobregat	Sant Boi de Llobregat	16.942,7	11.081,1	5.861,6	34,6%
	Resta del Delta del Llobregat	45.375,1	32.884,4	12.490,7	27,5%
Llobregat Continu	L'Hospitalet de Llobregat	66.970,3	54.584,8	12.385,5	18,5%
	Cornellà de Llobregat	16.979,0	10.991,7	5.987,4	35,3%
	Resta del Llobregat Continu	14.385,2	8.985,2	5.400,1	37,5%
Ordal-Llobregat	Ordal-Llobregat	15.387,4	12.911,9	2.475,5	16,1%
Vallès	Sant Cugat del Vallès	13.274,0	12.687,7	586,3	4,4%
	Resta del Vallès	16.894,7	13.258,6	3.636,1	21,5%
AMB		973.640,2	804.073,6	169.566,5	17,4%

Font: EVAMB, 2017

2.4. L'anàlisi de xarxes permet identificar eixos de centralitat delictiva

Els exàmens que s'han realitzat fins ara posaven en relació el municipi de residència de les víctimes i el municipi on els han passat els fets. Els resultats han posat de manifest l'existència de diferències en quant al nivell d'autocontenció local i la importància de les mobilitats intermunicipals en les dinàmiques delictives metropolitanes. Ara bé, que existeixin aquests moviments de sortida de víctimes cap a altres municipis també significa que altres territoris metropolitanos esdevenen els receptors d'aquests fluxos. És per aquesta via que les pautes de mobilitats i victimitzacions intermunicipals van configurant una sèrie complexa d'interrelacions que adopten la forma de xarxa: els nodes són els municipis i els vincles la quantitat de persones que es desplacen entre aquests nodes. Per tant, des d'un punt de vista analític es poden estudiar la morfologia i les estructures internes d'aquesta xarxa tot aplicant-ne la teoria matemàtica de grafs.

L'estudi utilitzarà mesures d'anàlisi local per tal d'oferir una visió general de les posicions relatives que ocupen els diferents municipis en les dinàmiques de victimització metropolitana. Aquestes relacions estan orientades, doncs es coneixen l'origen i la destinació de cadascun d'aquests desplaçaments. Així doncs, atesa les característiques de la xarxa de victimitzacions intermunicipals, s'utilitzaran tres mesures principals:

- En primer lloc el grau d'entrada (*in-degree*) de la xarxa. Aquest indicador parteix del número de connexions directes que cada node estableix amb la resta de components de la xarxa. Es considera que aquells actors que reben un major nombre d'enllaços són més prominents. En el cas que aquí ens ocupa, aquest indicador permet mesurar quines són les principals destinacions dels fluxos de victimització, tot considerant el conjunt de la xarxa.
- En segon lloc el grau de sortida (*out-degree*). A l'igual que l'anterior, aquest indicador considera les connexions directes entre nodes, però en aquest cas l'objectiu és identificar quins municipis són els que generen un major volum de connexions directes amb altres, és a dir, permet identificar els principals emissors.
- En tercer lloc, es calcularan els coeficients d'agrupament local (*local clustering*). Les xarxes socials poden presentar densificacions en punts concrets per la interdependència recíproca entre certs actors. Això incrementa la probabilitat que es formin *small-world networks*. Val a dir que aquesta interdependència es produeix sempre que els actors estiguin altament connectats entre ells, encara que no siguin veïns geogràfics l'un de l'altre.

Es comença amb una petita descripció general de la xarxa en quant a la seva densitat i transivitat. El coeficient de densitat mesura el grau de connectivitat de la xarxa a nivell global és a dir, fins a quin punt tots els punts de la xarxa estan connectats entre ells. Si aquest últim és el cas, el coeficient de densitat és igual a 1 i es diu que el graf està complet. Val a dir que el valor del coeficient de densitat ha estat del 0,53 per l'AMB, el que significa que hi ha molts territoris que no estan connectats entre ells pels fluxos de victimització. A aquesta baixa densitat cal afegir un coeficient mitjà de clustering del 0,59, és a dir, amb una certa tendència a l'atomització d'algunes àrees de la xarxa per la interconnexió de nodes entre ells.

En relació amb el grau d'entrada, s'observa una alta centralització de la xarxa a Barcelona, doncs la ciutat és l'única que rep fluxos de victimització de tota la resta de territoris metropolitans. Més enllà de la capital, destaquen les connexions metropolitanes de victimització dels municipis mitjans i petits del Delta del Llobregat. Els resultats no per sorprenents deixen de ser lògics, doncs quan s'analitzava la intensitat relativa dels fluxos de victimització intermunicipal ja es veia com Gavà, Esplugues o el Prat de Llobregat apareixien com a importants destinacions delictives de la població metropolitana.

El grau de sortida mostra un repartiment més homogeni en el territori. Amb tot, el volum de transferència de víctimes és força elevat a les ciutats petites i mitjanes del Delta del Llobregat i del Llobregat Continu. La quantitat de persones victimitzades fora del municipi de residència també ha estat elevada a l'Hospitalet de Llobregat. Aquests territoris constitueixen el nucli principal de les dinàmiques delictives metropolitanes, atès el paper preponderant que desenvolupen com a emissors de fluxos de victimització.

Fins ara, l'anàlisi ha mostrat que el territori metropolità no es configura com una xarxa de municipis interdependents, sinó que hi ha municipis que capten més connexions i estan més interrelacionats entre sí. És a partir dels indicadors d'agrupament local que es poden identificar tres zones o subsistemes delictius metropolitans:

- El primer subsistema s'estructura sobre la base dels fluxos de victimització entre els municipis de l'Ordal de Llobregat i de Sant Boi cap als municipis del Llobregat Continu.
- El segon es refereix a l'eix que es constitueix a l'entorn dels municipis del Besòs i Badalona.
- El tercer es configura a partir dels fluxos de mobilitat interna dels municipis petits i mitjans del Vallès.

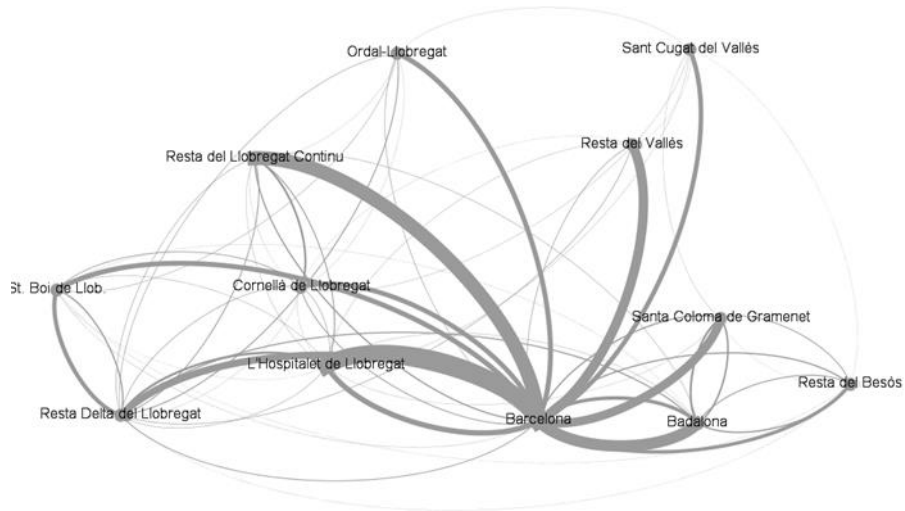
Taula 15. Fluxos de victimització exterior: principals indicadors, AMB

	Grau d'entrada (in-degree)	Grau de sortida (out-degree)	Agrupament local (local clustering)
Barcelona	294,15	53,15	0,40
Badalona	29,52	47,39	0,64
Santa Coloma de Gramenet	11,66	38,54	0,60
Resta del Besòs	12,49	18,35	0,60
Sant Boi de Llobregat	16,90	25,40	0,62
Resta del Delta del Llobregat	35,90	71,84	0,57
L'Hospitalet de Llobregat	33,84	60,87	0,47
Cornellà de Llobregat	17,01	19,79	0,57
Resta del Llobregat Continu	15,14	66,83	0,74
Ordal-Llobregat	6,95	26,31	0,64
Sant Cugat del Vallès	1,70	18,48	0,48
Resta del Vallès	10,30	38,61	0,70

Font: EVAMB, 2017

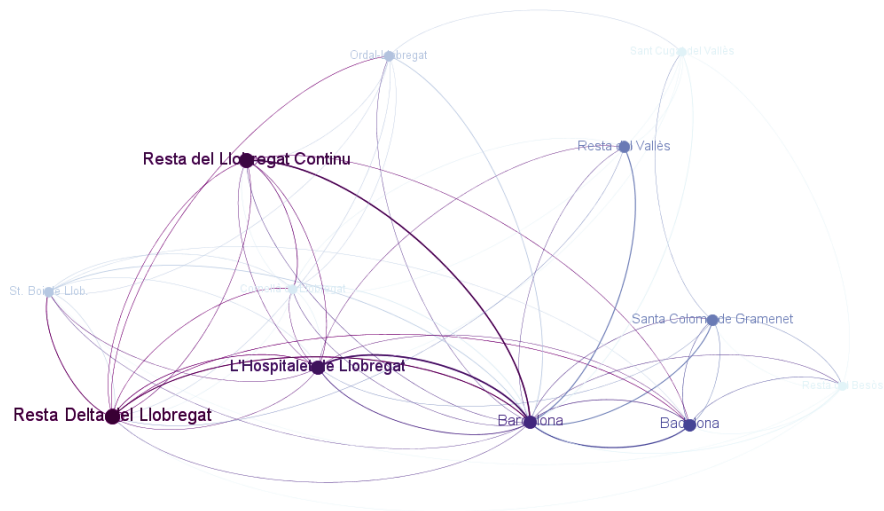
Figura 1. Fluxos de victimització exterior, AMB

Tots els fluxos

Font: EVAMB, 2017

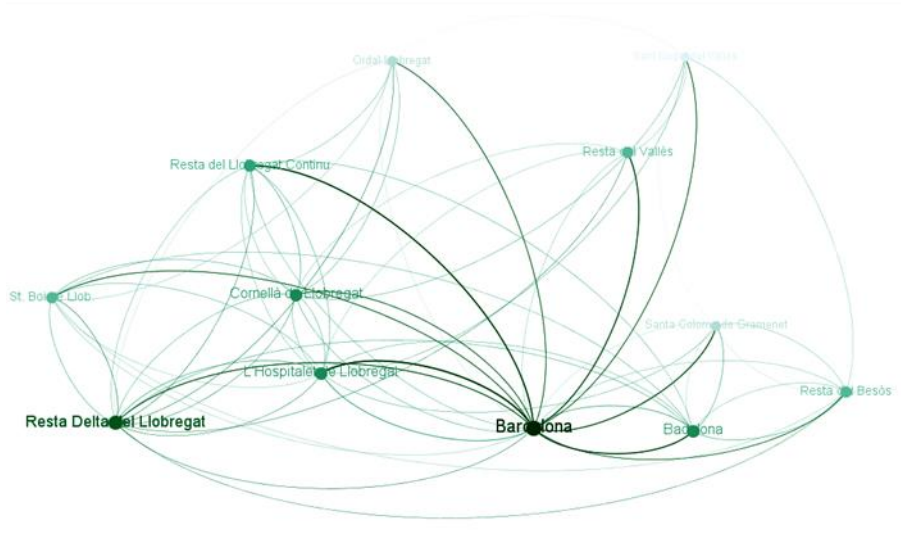
Grau de sortida (outdegree)

Font: EVAMB, 2017

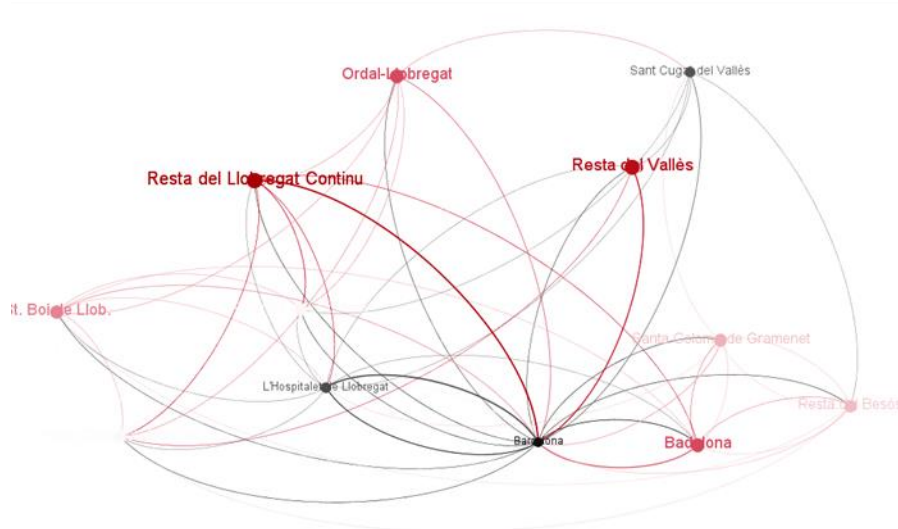
Figura 1 (continuació). Fluxos de victimització exterior, AMB, AMB

Grau d'entrada (*indegree*)

Font: EVAMB, 2017

Coefficients local d'agrupament (*clustering*)

Font: EVAMB, 2017

Fins ara, la concentració delictiva a les ciutats centrals metropolitanes havia estat una de les principals preocupacions de les polítiques de prevenció i de seguretat. Tanmateix, aquestes anàlisis mostren com, animada per les pautes d'ús del territori metropolità i per les mobilitats diàries de la població, s'ha assistit a la consolidació d'un patró de desconcentració de la victimització al voltant d'uns eixos territorials que propicien una activitat delictiva de caràcter netament intermunicipal i als que caldria prestar una especial atenció.

3. Espais d'atracció delictiva

L'òptica d'anàlisi que s'ha vingut utilitzant fins ara ha posat l'èmfasi sobre processos amplis d'escala social i metropolitana. En aquest apartat es vol dirigir la mirada de manera més específica a l'escala inframunicipal. L'anàlisi partirà d'una tipologia elaborada sobre la base de les pròpies experiències de victimització relatades per la població metropolitana i que combina: tipus delictius (fets contra la seguretat personal, vehicles, domicilis,...), les característiques físiques dels llocs on han passat els fets (carrers, infraestructures de transport,...) i l'ús que estaven fent les víctimes d'aquells espais (treballant, estar-se a casa,...). Els objectes urbans resultants s'han definit a partir de les següents categories:

1. Entorns residencials
2. Llocs d'estada i de pas (carrers, parcs, places,...)
3. Infraestructures de transport (transports públics, estacions i parades)
4. Espais especialitzats. Entre els quals:
 - 4.1. Espais comercials i laborals
 - 4.2. Espais d'oci i de restauració
 - 4.3. Equipaments i instal·lacions

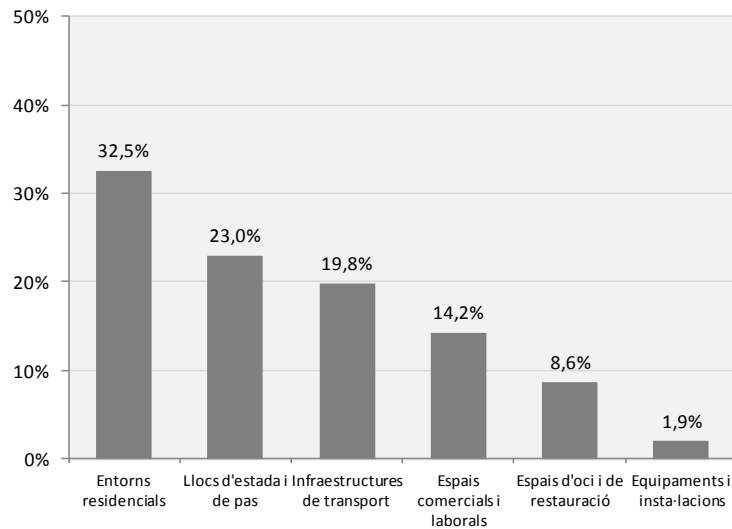
Al llarg d'aquest treball s'ha pogut veure com la distribució delictiva no és homogènia a tot el territori, sinó sensible a les pautes i als ritmes de les activitats quotidianes. Fins i tot podem arribar a afirmar que la diversitat i la densitat d'usos de l'espai esdevenen les principals variables explicatives. Ens interessa, per tant, analitzar aquestes confluències més o menys efímeres d'activitat en el microterritori, explorant el seu potencial com a atractors de relacions delictives.

3.1. Caracterització dels espais d'atracció delictiva a l'AMB

Es comença estudiant la distribució dels fets de victimització als diferents espais d'atracció. Sobre el volum de fets registrats a cadascun d'aquests espais, de seguida es veu que la major part de l'activitat delictiva metropolitana s'ha concentrat en els entorns residencials, en els llocs d'estada i de pas, i en les infraestructures de transport. Els espais especialitzats són els que han registrat menys fets de victimització, en concret els equipaments i les instal·lacions, així com els espais d'oci i de restauració.

Per matisar aquestes informacions s'ha analitzat la distribució dels fets segons la distància i el lloc de residència de les víctimes. Els resultats que s'han obtingut reflecteixen la lògica dels dos "perfils geogràfics" de l'activitat delictiva metropolitana, en tant que s'observen un primer patró referent a la victimització en proximitat i un altre a l'esguard de les mobilitats.

Gràfic 8. Distribució dels fets de victimització als espais d'atracció delictiva, AMB

Font: EVAMB, 2017

Un tema a considerar és que la pràctica totalitat de fets delictius en entorns residencials han afectat a població resident o a veïns dels barris contigus (situats a menys d'1Km de distància). El patró semi-sedentari d'aquests fets contrasta amb el dinamisme que caracteritza l'activitat delictiva a la resta d'espais, sobretot en aquells entorns de caràcter més especialitzat. En aquest sentit és considerable la capacitat d'atracció intermunicipal dels espais comercials, les zones d'oci i dels equipaments, doncs al voltant del 20% dels fets comptabilitzats en aquests espais han afectat a persones que residien a més de 5Km de distància del lloc dels fets.

Paradoxalment, la victimització en els transports públics té un important component de proximitat. El 76,2% dels fets que s'han donat en aquests espais tenien caràcter municipal, i el 22% han afectat a persones de municipis geogràficament molt propers. Tot plegat guarda relació amb que l'ús del transport públic en els desplaçaments intermunicipals és molt variable, en funció d'una oferta que a partir d'una certa distància no sempre facilita les connexions entre municipis.

Els llocs d'estada i de pas són els objectes més destacats, en tant que element central de tota trama urbana. Han mostrat una doble tendència: com espais centrals dels successos locals i com escenaris delictius dels fluxos de victimització de llarga distància, en aquest últim cas previsiblement per la proximitat geogràfica a altres espais d'atracció delictiva.

Taula 16. Distribució dels fets de victimització als espais d'atracció delictiva segons origen de les víctimes, AMB

	Fets a residents del barri	Fets a residents del municipi	Fets a residents	Total
			d'altre municipi de l'AMB	
Entorns residencials	87,8%	8,5%	3,7%	100,0%
Llocs d'estada i de pas	34,0%	50,7%	15,3%	100,0%
Infraestructures de transport	0,5%	75,8%	23,8%	100,0%
Espais comercials i laborals	25,0%	35,3%	39,7%	100,0%
Espais d'oci i de restauració	15,7%	40,1%	44,1%	100,0%
Equipaments i instal·lacions	12,5%	49,9%	37,6%	100,0%
AMB	41,6%	38,8%	19,6%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Taula 17. Distribució dels fets als espais d'atracció delictiva segons distància al lloc de residència de les víctimes, AMB

	Intra-municipal	<1Km	1-4Km	5-9Km	>10Km	Total
Entorns residencials	96,3%	1,0%	0,9%	0,8%	0,9%	100,0%
Llocs d'estada i de pas	84,7%	3,3%	2,0%	6,8%	3,2%	100,0%
Infraestructures de transport	76,2%	22,0%	0,6%	0,6%	0,5%	100,0%
Espais comercials i laborals	60,3%	4,1%	13,2%	13,8%	8,7%	100,0%
Espais d'oci i de restauració	55,9%	14,6%	6,0%	13,2%	10,3%	100,0%
Equipaments i instal·lacions	62,4%	2,0%	15,5%	6,6%	13,5%	100,0%
AMB	80,4%	7,3%	3,6%	5,2%	3,5%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

S'ha preparat una taula que mostra la distribució de l'activitat delictiva per a cadascuna de les zones metropolitaniques, i on es pot veure com els atractors delictius són diferents en cada cas. És així que l'activitat delictiva a l'Ordal-Llobregat es concentra majoritàriament en entorns residencials. Aquests també són fonamentals a les zones del Delta del Llobregat i del Vallès-Collserola, si bé en aquests darrers casos també s'observa una important concentració d'activitat delictiva en els espais comercials i laborals.

El paper dels espais residencials en tant que escenaris delictius és menys prominent al Llobregat Continu, al Besòs i, sobretot, a Barcelona. En canvi guanyen protagonisme criminològic els llocs d'estada i de pas.

Els espais d'oci i de restauració concentren aproximadament el 10% de l'activitat delictiva metropolitana, amb la sola excepció dels municipis del Delta.

De manera particular, s'ha de destacar la concentració de fets delictius que s'observa en les infraestructures de transport a la ciutat de Barcelona, i, en últim terme, respecte els equipaments i les instal·lacions col·lectives al Vallès-Collserola.

Taula 18. Distribució dels fets als espais d'atracció delictiva segons zona on han passat els fets, AMB

	Entorns residencials	Llocs d'estada i de pas	Infraestructures de transport	Espais comercials i laborals	Espais d'oci i de restauració	Equipaments i instal·lacions	Total
Barcelona	26,2%	25,0%	27,1%	11,7%	8,8%	1,4%	100,0%
Besòs	37,3%	24,0%	7,3%	20,3%	9,9%	1,3%	100,0%
Delta	52,6%	14,5%	0,4%	22,8%	4,4%	5,3%	100,0%
Llobregat Continu	42,9%	23,0%	6,7%	17,2%	8,1%	2,0%	100,0%
Ordal-Llobregat	62,3%	12,8%	4,6%	7,2%	9,3%	3,7%	100,0%
Vallès-Collserola	48,7%	4,5%	8,9%	20,4%	11,7%	5,9%	100,0%
AMB	32,5%	23,0%	19,8%	14,2%	8,6%	1,9%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Un altre punt a considerar és l'especialització delictiva en aquests espais, el que s'afronta mitjançant l'anàlisi dels principals àmbits de victimització. Encetem amb algunes consideracions sobre els entorns residencials. A diferència de la resta d'espais, l'activitat delictiva en els entorns residencials ha anat dirigida principalment contra els vehicles i els domicilis. En canvi la seguretat personal ha estat el principal generador d'activitat delictiva als llocs d'estada i de pas, a les infraestructures de transport i també a la majoria d'espais especialitzats, si bé en aquest últim cas també amb un cert protagonisme dels vehicles.

Per últim, cal fer una precisió metodològica respecte de l'activitat delictiva contra el comerç. Anteriorment s'ha referit el procés de creació d'aquesta tipologia d'espais. Atesa l'especificitat de les botigues i dels negocis, aquestes apareixen agrupades amb la resta d'activitats de provisió. Per tant, els fets en aquest àmbit resten lògicament associats amb els altres espais involucrats en els processos sistèmics de producció i de consum.

Taula 19. Distribució dels fets als espais d'atracció delictiva segons àmbit de victimització, AMB

	Seguretat personal	Vehicles	Domicilis	Botigues o negocis	Total
Entorns residencials	8,1%	59,4%	32,5%	0,0%	100,0%
Llocs d'estada i de pas	98,2%	1,8%	0,0%	0,0%	100,0%
Infraestructures de transport	100,0%	0,0%	0,0%	0,0%	100,0%
Espais comercials i laborals	50,4%	21,6%	0,0%	28,0%	100,0%
Espais d'oci i de restauració	92,8%	7,2%	0,0%	0,0%	100,0%
Equipaments i instal·lacions	74,2%	25,8%	0,0%	0,0%	100,0%
AMB	61,7%	23,8%	10,5%	4,0%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

A la vista dels resultats obtinguts, en les pàgines que segueixen s'analitzarà la fenomenologia delictiva tal i com s'ha donat en aquests espais, mirant de concretar en cada cas la seva ubicació geogràfica en el microterritori.

3.2. Activitat delictiva als entorns residencials

Amb referència a l'activitat delictiva en els entorns residencials, aquesta ha anat dirigida contra els domicilis, els vehicles i, en menor mesura, la seguretat personal. Tanmateix el risc no s'ha distribuït homogèniament entre la població, sobretot per l'efecte de les desigualtats de gènere i de les diferències del cycle vital sobre la utilització del vehicle privat. Aquestes divergències impliquen una major exposició a fets contra els vehicles entre els segments de població laboralment activa.

Amb una menor taxa de motorització, els entorns residencials esdevenen comparativament espais més perillosos per la seguretat personal de les persones jubilades (amb 65 anys i més edat) i de les persones que es dediquen a les tasques de la llar (majoritàriament dones). També tenen, comparativament, una major propensió a la victimització dels seus domicilis.

Taula 20. Distribució dels fets als entorns residencials segons atributs sociodemogràfics de les víctimes, AMB

	Seguretat personal	Vehicles	Domicilis	Total
Gènere				
Home	5,9%	65,3%	28,8%	100,0%
Dona	11,0%	51,7%	37,2%	100,0%
Edat				
De 16 a 29 anys	8,4%	58,2%	33,4%	100,0%
De 30 a 44 anys	6,8%	68,5%	24,7%	100,0%
De 45 a 64 anys	6,3%	57,8%	35,9%	100,0%
65 anys i més edat	18,0%	28,7%	53,3%	100,0%
Ocupació				
Actiu ocupat	4,4%	68,9%	26,6%	100,0%
Actiu en atur	9,4%	61,2%	29,4%	100,0%
Estudiant	13,2%	51,0%	35,7%	100,0%
Tasques de la llar	17,9%	35,2%	46,9%	100,0%
Jubilat o pensionista	17,3%	31,6%	51,1%	100,0%
Entorns residencials	8,1%	59,4%	32,5%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Un altre factor que intervé en les pautes de victimització en entorns residencials és la pròpia estructura urbana. Amb l'objectiu de posar a prova aquesta hipòtesi, s'han considerat quatre tipus d'entorns residencials: els nuclis urbans i cascs antics, els eixamples, les zones densificades amb predomini de blocs d'edificis i els entorns residencials unifamiliars.

Els resultats han mostrat que la propensió a esdevenir víctima d'un fet contra la seguretat personal ha estat major en els nuclis històrics de les ciutats metropolitanes. En canvi els fets contra els vehicles s'han produït amb més freqüència als eixamples i a les zones densificades d'edificis. Finalment, la delinqüència contra els domicilis ha estat el principal àmbit de victimització a les zones residencials unifamiliars.

Aquests resultats són coherents i il·lustren la racionalitat amb la que operen les relacions delictives en la selecció dels seus objectius. Els centres urbans atreuen moltes persones al llarg del dia, i és aquesta densitat d'ús la que actua com a element facilitador dels robatoris personals (massificació i anonimat).

En els fets contra els vehicles i en els robatoris a les cases s'apliquen altres consideracions, sobretot relacionades amb la protecció d'aquests béns. En el cas dels vehicles, els eixamples i les zones densificades ofereixen moltes oportunitats (moltes persones i molts vehicles) que poden ser aprofitades sobretot a la nit, quan la vigilància natural de la zona disminueix.

Les zones unifamiliars ofereixen menys possibilitats de vigilància als seus veïns que altres entorns residencials. En els pisos, tant la recepció com la grandària configuren una petita estructura de control social informal (moltes persones entrant i sortint) que en el cas dels entorns unifamiliars és menys potent, augmentant així el risc de robatoris domiciliaris.

Taula 21. Distribució dels fets als entorns residencials segons tipus de teixit urbà i àmbit, AMB

	Seguretat personal	Vehicles	Domicilis	Total
Blocs d'edificis	7,2%	62,4%	30,4%	100,0%
Eixamples	7,4%	65,4%	27,2%	100,0%
Nuclis urbans i cascs antics	9,8%	55,6%	34,6%	100,0%
Unifamiliars	8,8%	26,0%	65,2%	100,0%
Entorns residencials	8,1%	59,4%	32,5%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

Per tal de conèixer com s'han concretat geogràficament aquestes tendències, el mapa 1 examina la distribució territorial dels fets delictius que s'han produït en els entorns residencials metropolitans. Com es pot observar, els fets contra la seguretat personal són els menys freqüents i la majoria s'han produït a la ciutat de Barcelona i a la zona nord de l'Hospitalet de Llobregat. Tant el volum com la dispersió dels fets en entorns residencials és major en els àmbits dels vehicles i dels domicilis, amb algunes significatives diferències. En ambdós casos el major nombre de fets es concentren en les ciutats més poblades de l'AMB, tanmateix s'aprecia un elevat volum de fets contra els vehicles en els entorns residencials de Sant Boi de Llobregat, Viladecans i Gavà. Pel que fa als fets contra els domicilis, Santa Coloma de Gramenet i Sant Cugat han esdevingut també importants escenaris delictius.

L'anterior és vàlid quant a la distribució intermunicipal dels fets, si bé també s'observa com les ubicacions delictives internes varien a l'interior de les pròpies ciutats. Dit això, les línies següents passen a analitzar la concreció territorial dels fets contra els domicilis i els vehicles, que són els dos àmbits de major victimització en els entorns residencials.

Pel que fa a l'activitat delictiva contra els vehicles, els resultats han mostrat dos punts de concentració d'aquests fets en els entorns residencials situats en el radi d'1 quilòmetre al voltant dels principals nodes de comunicació viària de la ciutat de Barcelona: l'Avinguda Paral·lel-Plaça d'Espanya; l'Avinguda Diagonal-Plaça de les Glòries.

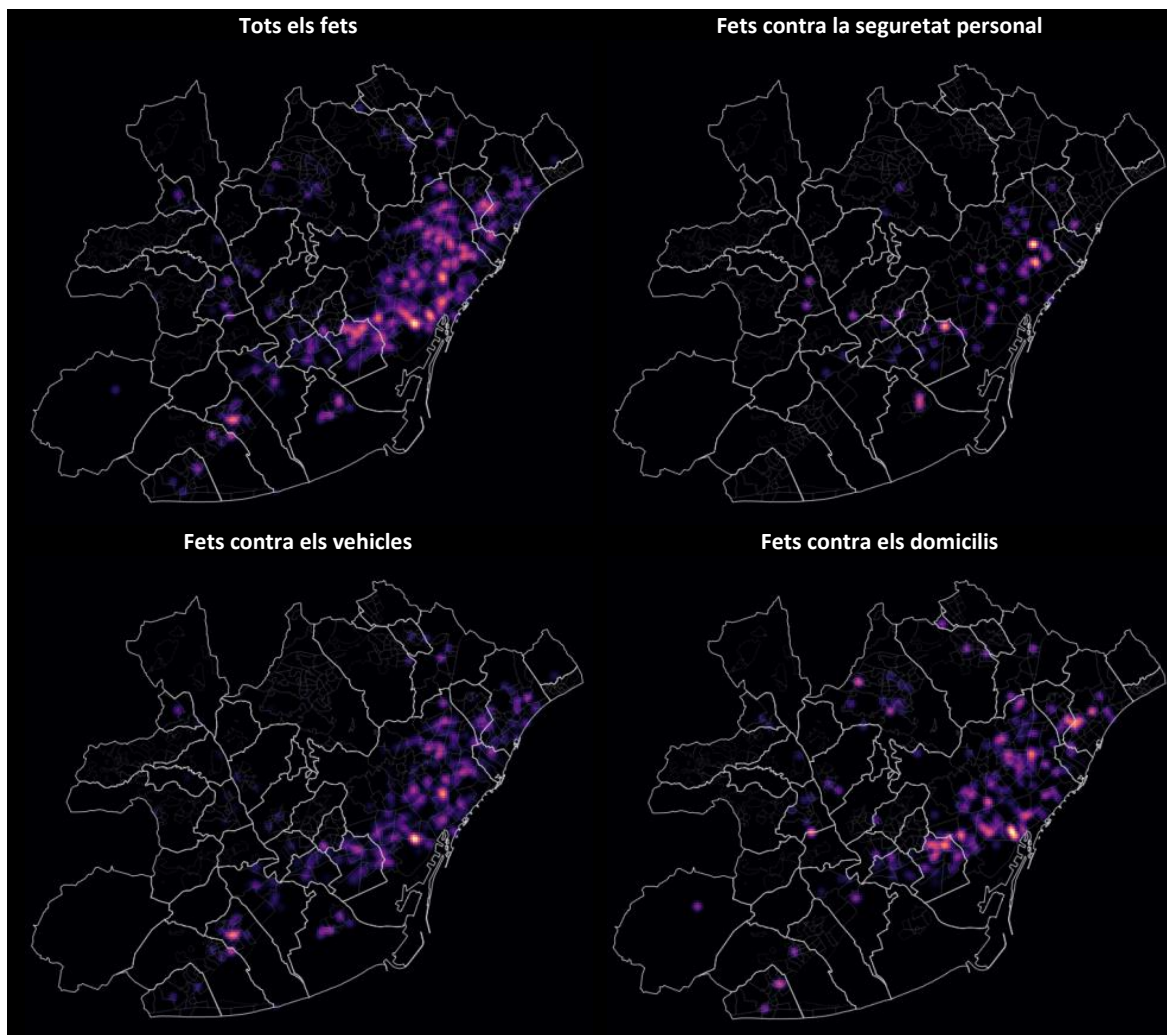
Així, s'ha produït una alta incidència de fets contra els vehicles als entorns residencials del Poble Sec i de Sant Antoni a tocar de l'Avinguda Paral·lel. Al barri de Sant Antoni aquesta àrea parteix de l'Avinguda Paral·lel, ressegueix l'Avinguda de Mistral i limita amb el carrer de Viladomat. Al Poble Sec aquests fets han afectat als vehicles estacionats al voltant de les places de las Navas i del Setge de 1714.

En el cas del node de la Plaça de les Glòries, els entorns residencials més afectats s'han situat en els barris de la Sagrada Família i el Fort Pienc, i a les àrees residencials més pròximes del Poblenou i del Camp de l'Arpa.

També s'aprecia una certa concentració dels fets contra els vehicles a Viladecans, en els entorns residencials de Can Palmer i el Torrent Ballester, a tocar de l'Eixample de la ciutat.

Quant a l'activitat delictiva contra els domicilis, l'EVAMB ha registrat un total de 262 fets delictius, una elevada proporció dels quals han afectat la població dels barris del Raval i de l'Esquerra de l'Eixample a Barcelona. També destaca la quantitat de fets delictius detectats als barris de Collblanc i de la Florida a l'Hospitalet de Llobregat, al barri de El Fondo de Santa Coloma de Gramenet i Valldoreix a Sant Cugat del Vallès.

Mapa 1. Distribució dels fets als entorns residencials segons àmbit, AMB

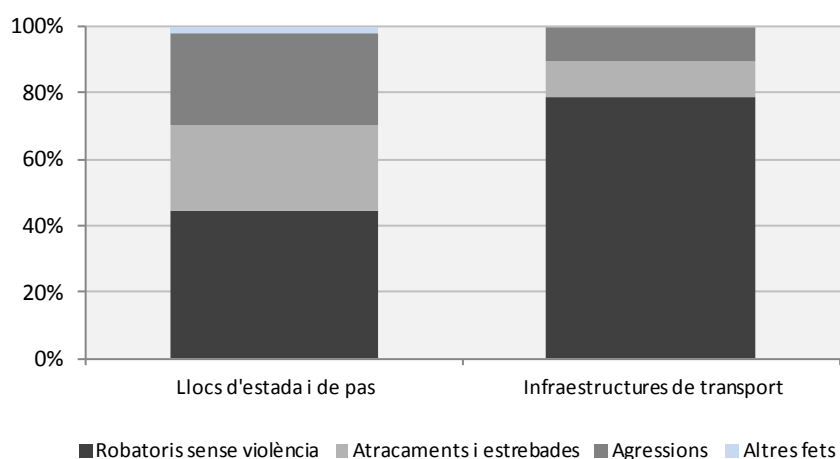

Font: EVAMB, 2017

3.3. Els fets delictius als llocs d'estada i als transports públics

Els fets contra la seguretat personal han estat el principal àmbit de victimització tant a les zones d'estada i de relació com als transports públics. Tanmateix, i per tal de comprendre millor les relacions delictives que s'han produït en aquests dos espais, convé treballar amb categories de fets més específiques, doncs aquestes responen a objectius i a oportunitats molt concretes. Es veu d'aquesta manera que la pràctica totalitat de fets delictius que han passat als transports públics han estat robatoris personals sense violència (furts a la descuidada), i que l'ús de la força ha estat més freqüent als llocs d'estada i de pas.

Gràfic 9. Fets contra la seguretat personal als llocs d'estada i als transports públics, AMB

Font: EVAMB, 2017

A la fi de conèixer millor el risc d'exposició delictiva als llocs d'estada i de relació, s'examina el perfil sociodemogràfic de les persones victimitzades, així com les característiques físiques dels espais on han passat aquests fets.

Un primer resultat que crida l'atenció és que les persones jubilades (gent gran) i les que es dediquen a les tasques de la llar (majoritàriament dones) han mostrat una major propensió al risc d'atrancament i d'estrebada. Malgrat aquest tipus de fets es poden donar a qualsevol espai, són el tipus delictiu més freqüent als carrers poc transitats.

Un segon resultat que convé destacar és la relació de les agressions personals amb les principals variables d'estructura demogràfica: el sexe i l'edat. Són els homes els més propensos a veure's involucrats en relacions delictives en forma d'insults, d'amenaçes o de baralles. A més de la masculinitat, l'edat també influeix, en el sentit que a mesura que aquesta augmenta disminueix el volum de víctimes. Igualment, és important de fer notar que aquest tipus de situacions són comparativament més freqüents a les places que no pas en altres indrets.

Finalment, els robatoris sense violència han estat el tipus delictiu més freqüent als carrers transitats, els parcs i descampats, així com a les platges.

Taula 22. Fets als llocs d'estada segons característiques de les seves víctimes, AMB

	Robatoris sense violència	Atracaments i estrebades	Agressions	Altres fets	Total
Gènere					
Home	44,2%	24,0%	29,4%	2,4%	100,0%
Dona	44,3%	28,2%	26,2%	1,3%	100,0%
Edat					
De 16 a 29 anys	42,4%	23,5%	31,9%	2,3%	100,0%
De 30 a 44 anys	48,2%	21,9%	27,9%	2,0%	100,0%
De 45 a 64 anys	49,8%	22,2%	26,3%	1,8%	100,0%
65 anys i més edat	29,2%	51,9%	18,9%	0,0%	100,0%
Ocupació					
Actiu ocupat	48,8%	21,2%	28,3%	1,6%	100,0%
Actiu en atur	43,8%	22,5%	30,4%	3,4%	100,0%
Estudiant	44,0%	24,7%	28,6%	2,7%	100,0%
Tasques de la llar	33,9%	46,8%	15,8%	3,4%	100,0%
Jubilat o pensionista	34,7%	41,6%	23,5%	0,2%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

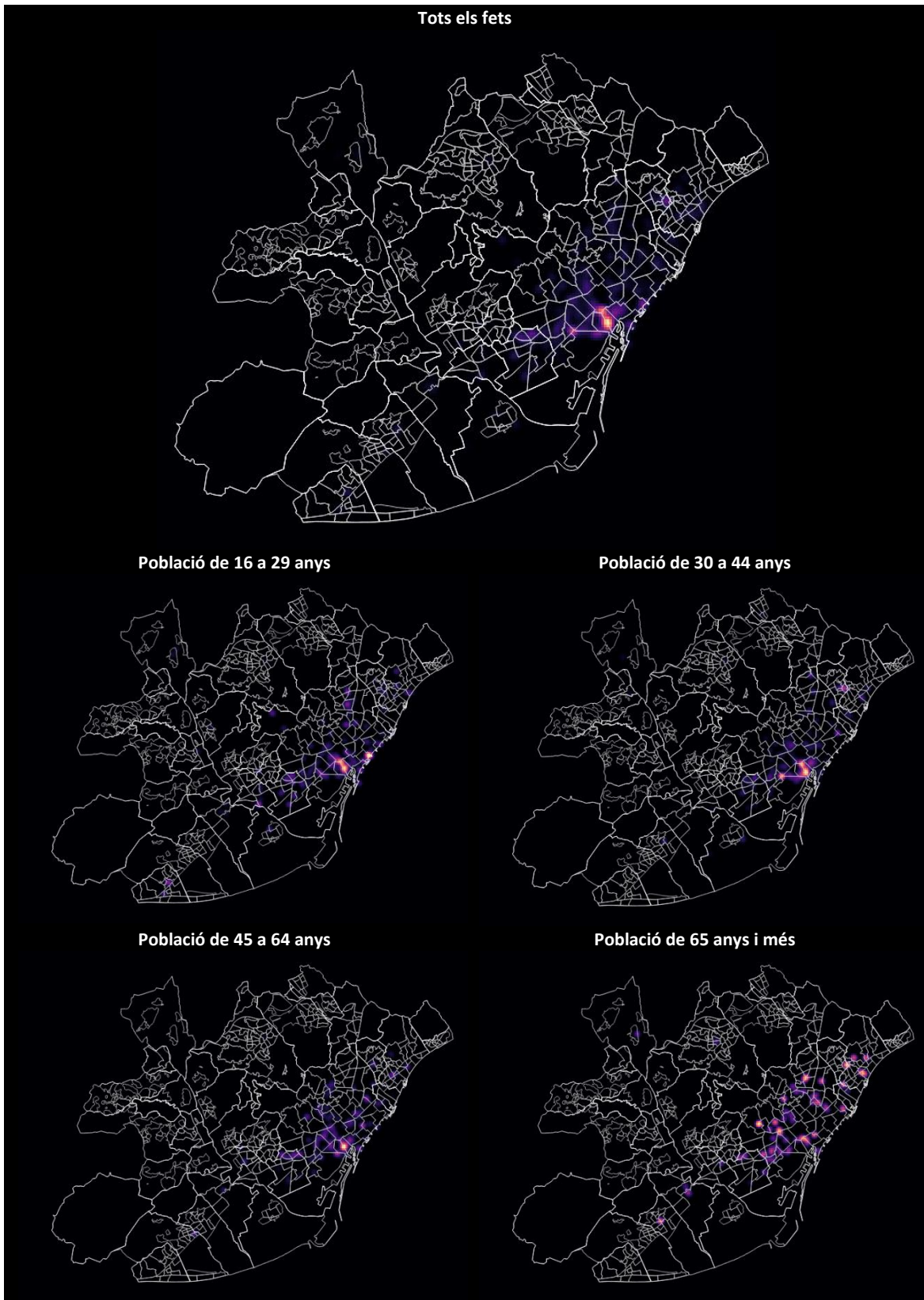
Taula 23. Fets als llocs d'estada segons característiques físiques de l'espai, AMB

	Robatoris sense violència	Atracaments i estrebades	Agressions	Total
A un carrer transitat	46,8%	24,2%	29,1%	100,0%
A un carrer amb poca gent	35,5%	38,1%	26,4%	100,0%
A una plaça	46,4%	15,5%	38,0%	100,0%
A un parc o a un descampat	52,7%	19,9%	27,4%	100,0%
A la platja	72,7%	16,7%	10,6%	100,0%

Font: EVAMB, 2017

La cartografia permet concretar la distribució d'aquests fets en el territori. Els resultats apareixen de manera detallada per als principals trams d'edat al mapa 2. S'observa l'atracció delictiva de les Rambles, Plaça Catalunya i Plaça Espanya. Són espais que tenen una important significació metropolitana, i identificats per la seva població entre els principals espais d'estada i de relació. També convé destacar la rellevància de la Vila Olímpica com escenari delictiu entre els segments de població més joves. En l'altre extrem de la piràmide d'edat, les pautes de victimització varien, d'on es veu la major importància que cobren els espais de proximitat per als segments de població amb més edat.

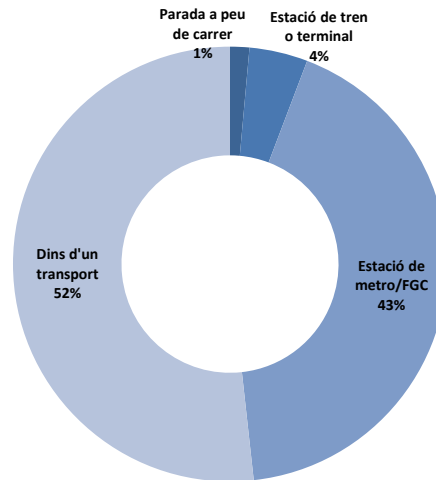
Mapa 2. Distribució dels fets als llocs d'estada i de pas segons edat de les víctimes, AMB

Font: EVAMB, 2017

Pel que fa a l'activitat delictiva en les infraestructures de transport, s'ha de tenir en compte que es tracta d'un dels fenòmens menys estudiats en criminologia. En gran part això passa per les dificultats que existeixen a l'hora de precisar la localització exacta d'un fenomen que és geogràficament dinàmic. Tal i com es pot veure al gràfic 10, el 52% dels fets comptabilitzats en aquest àmbit han passat dins d'un transport públic (metro, autobús o ferrocarril), és a dir, en moviment. Malgrat l'anterior, també es veu que el 43% dels fets delictius han passat en una estació de metro o de FGC.

Gràfic 10. Localització dels fets als transports públics, AMB

Font: EVAMB, 2017

A continuació es descriuen algunes tendències significatives de l'activitat delictiva que es produeixen als transports públics, posant-les en relació amb el perfil de les seves víctimes i amb el moment del dia en què s'han produït aquestes situacions.

Pel que fa a les víctimes, els resultats reflecteixen el major ús que les dones fan dels mitjans de transport públic. També s'observa un gradient d'edat, molt relacionat amb el major volum d'ús per part dels segments de població laboralment activa i dels estudiants.

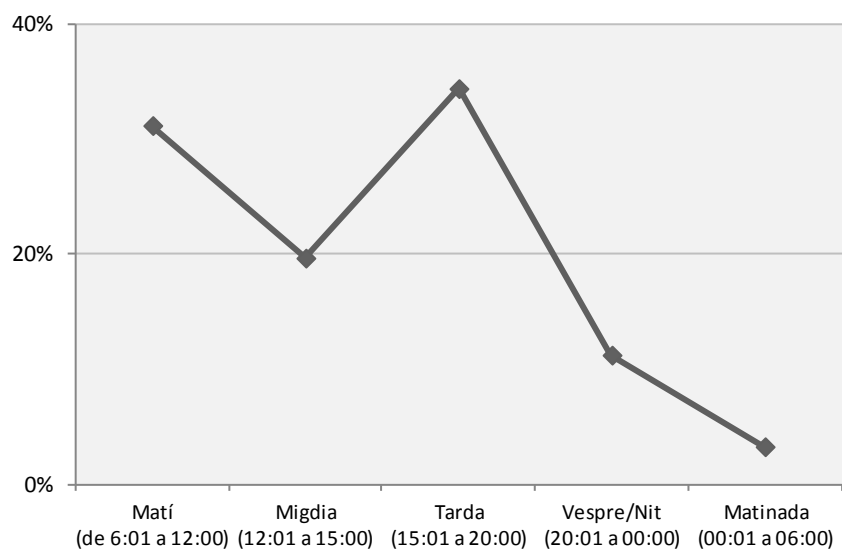
Pel que fa a la distribució de fets al llarg del dia, s'observen dos moments àlgids d'activitat delictiva: al matí i a la tarda. Tot plegat coincideix amb les hores puntes relacionades amb els desplaçaments d'entrada i de sortida de la feina.

Taula 24. Distribució dels fets als transports públics segons característiques de les seves víctimes, AMB

	Infraestructures de transport
Gènere	
Home	41,6%
Dona	58,4%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>
Edat	
De 16 a 29 anys	32,2%
De 30 a 44 anys	30,8%
De 45 a 64 anys	25,5%
65 anys i més edat	11,5%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>
Ocupació	
Actiu ocupat	53,3%
Actiu en atur	8,8%
Estudiant	21,5%
Tasques de la llar	1,3%
Jubilat o pensionista	15,1%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>

Font: EVAMB, 2017

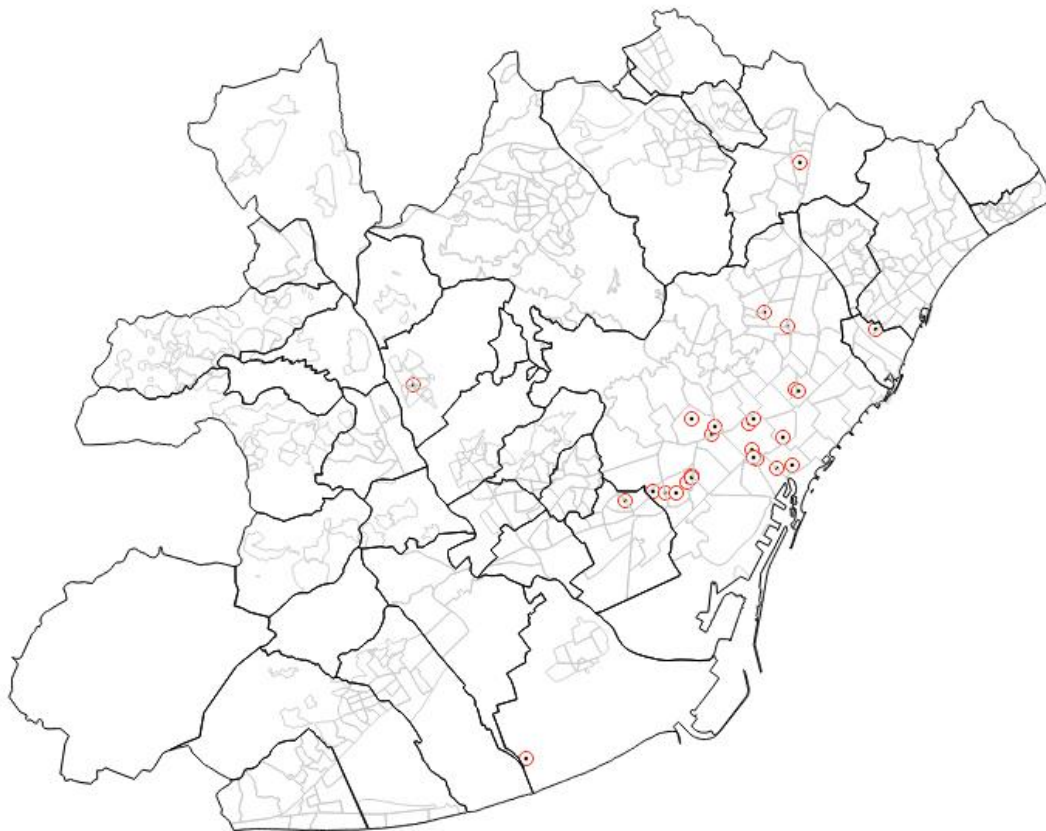
Gràfic 11. Distribució dels fets als transports públics segons moment del dia, AMB

Font: EVAMB, 2017

Tal i com s'ha explicat, no es pot precisar el punt geogràfic exacte dels fets que han passat dins d'un vagó o d'un autobús, però sí la ubicació d'aquelles parades i estacions en les que s'ha reportat un major nombre de fets de victimització. El mapa 3 presenta aquesta informació, on es pot veure que s'han citat les estacions de Renfe de Molins de Rei i de Montcada i Reixac. Igualment fora de Barcelona s'han reportat fets de victimització a les parades d'autobús a tocar dels Encants de Sant Adrià de Besòs. També s'han reportat diversos incidents delictius als autobusos i als serveis de metro que connecten l'Hospitalet de Llobregat i l'estació de Sants a Barcelona. En aquesta ciutat s'han citat com escenaris delictius les parades i les estacions situades al voltant de Plaça Catalunya, el Parc de la Ciutadella, l'Estació del Nord i Sant Andreu Arenal. Finalment les parades d'autobús i ferrocarrils del barri de Sant Gervasi-Galvany.

Mapa 3. Ubicació dels nodes de transport on s'han reportat fets delictius, AMB

Font: EVAMB, 2017

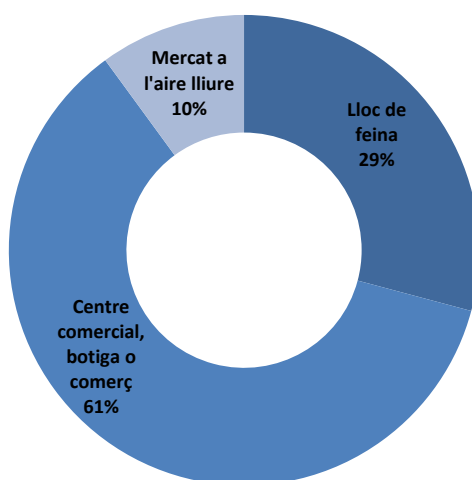
3.4. Els espais especialitzats principals atractors dels fluxos metropolitans de victimització

Els fluxos de victimització intermunicipal troben la seva màxima expressió en els espais especialitzats, sobretot els de provisió (laborals i comercials) i els d'oci. Quant als primers, una primera variable a considerar és, òbviament, quins tipus d'activitat s'han vist més afectades per aquesta delinqüència. Els resultats s'ofereixen al gràfic 12, i mostren que els espais comercials són els que han generat més oportunitats a l'activitat delictiva, especialment els recintes tancats com les botigues i els centres comercials.

Pel que fa a la composició demogràfica de la població que s'ha vist afectada, aquesta reflecteix les dues dinàmiques de victimització metropolitana, lògicament associada a la desconcentració de l'activitat comercial i laboral en el territori. Així, les pautes de victimització local en els espais de provisió estan feminitzades i afecten especialment als segments de població adulta. Els segments de població més afectats per aquests fets han estat les persones laboralment actives (69,1%) i les jubilades (17%). En comparació, la composició dels fluxos de victimització intermunicipal mostren una major presència d'homes (56,8%), paral·lelament augmenta el volum de víctimes joves (que arriba al 22,7%) i amb molta més presència de les persones laboralment actives (82,5%).

El mapa 4 mostra la distribució dels fets delictius que han passat als espais comercials de l'AMB, que són els més nombrosos i pels quals es disposa d'una mostra suficient. Aquesta cartografia permet visualitzar la ubicació de tots els fets detectats per l'EVAMB i un mapa de calor en funció del grau de proximitat espacial d'aquests fets. D'una banda, s'observen una sèrie de barris amb una elevada proporció de fets però baixa concentració. Són espais com la Ronda Universitat, el Portal de l'Àngel a Barcelona o el barri del centre a Badalona i el d'Hostafrancs a l'Hospitalet de Llobregat. Són àrees urbanes amb una elevada presència de botigues i de comerços distribuïdes als carrers. D'altra banda, estan les grans superfícies comercials, amb un volum menor d'activitat delictiva però més concentrada en el territori. En aquesta categoria destaca l'activitat delictiva produïda als centres comercials de Badalona, Barcelona, l'Hospitalet i Cornellà de Llobregat.

Gràfic 12. Localització dels fets als espais de provisió, AMB

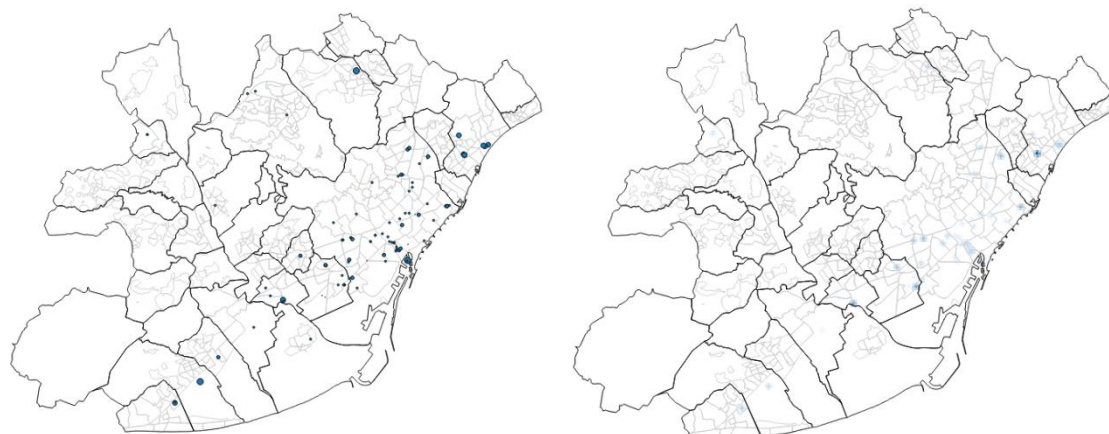
Font: EVAMB, 2017

Taula 25. Distribució dels fets als espais comercials i laborals segons característiques de les seves víctimes, AMB

	Residents al municipi	Residents en un altre municipi
Gènere		
Home	41,2%	56,8%
Dona	58,8%	43,2%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
Edat		
De 16 a 29 anys	14,2%	22,7%
De 30 a 44 anys	32,5%	38,6%
De 45 a 64 anys	40,2%	36,0%
65 anys i més edat	13,1%	2,8%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
Ocupació		
Actiu ocupat	69,1%	82,5%
Actiu en atur	7,4%	7,8%
Estudiant	4,9%	4,6%
Tasques de la llar	1,6%	1,3%
Jubilat o pensionista	17,0%	3,8%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>

Font: EVAMB, 2017

Mapa 4. Ubicació de l'activitat delictiva als espais comercials, AMB

Font: EVAMB, 2017

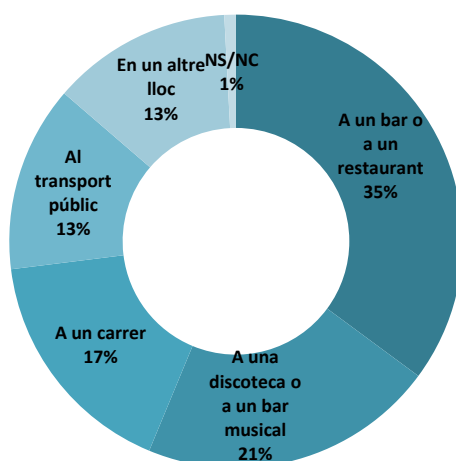
Pel que fa a l'activitat delictiva en els espais d'oci, aquesta s'ha concentrat majoritàriament en bars i restaurants (35%) així com en discoteques i bars musicals (21%). Si bé aquests indrets actuen com a generadors delictius, una característica criminològica important és que l'activitat delictiva es propaga també als carrers propers (17% dels fets) i aprofita l'ús que la població fa del transport públic (fins el 13% dels fets han passat en els trajectes d'anada o de tornada per motius d'oci). També apareixen com escenaris delictius altres espais com ara les platges, les places i els centres comercials, si bé amb menor freqüència.

En relació al perfil de les persones afectades per la delinqüència associada al temps d'oci, l'exposició ha estat lleugerament major entre els homes que entre les dones, entre les persones laboralment actives i la població estudiant que entre les persones jubilades i les que es dediquen a les tasques de la llar. Pel que fa a l'edat, la incidència delictiva d'aquests fets disminueix a mesura que aquesta augmenta. Quant a la major o menor proximitat respecte el lloc dels fets, els desplaçaments intermunicipals ofereixen en aquest cas un perfil més rejuenit de les víctimes.

Dels resultats es desprèn unes pautes de mobilitat i d'exposició a la delinqüència que semblen distintives, fins i tot organitzades, al voltant del temps d'oci de la població jove. Es tracta d'un fenomen d'abast clarament metropolità, per tant d'especial rellevància per les polítiques de prevenció.

Quant a la distribució geogràfica d'aquests fets, s'observa la gran atracció de Barcelona. Al mapa 5 també es pot veure com aquests s'han concentrat al voltant del barri Gòtic, el Raval, la Dreta de l'Eixample i a Sant Gervasi Galvany (a les zones de la Travessera de Gràcia-Diagonal i voltants de la Plaça Molina). També s'ha produït una certa concentració de fets en espais d'oci al polígon de Badalona Nord.

Gràfic 13. Localització dels fets als espais d'oci i de restauració, AMB

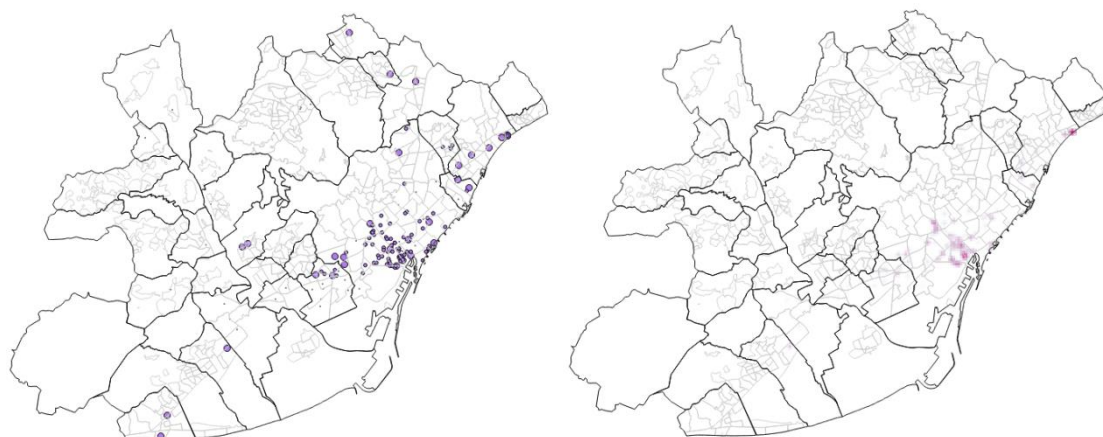
Font: EVAMB, 2017

Taula 26. Distribució dels fets als espais d'oci segons característiques de les seves víctimes, AMB

	Residents al municipi	Residents en un altre municipi
Gènere		
Home	54,4%	52,0%
Dona	45,6%	48,0%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
Edat		
De 16 a 29 anys	45,8%	61,5%
De 30 a 44 anys	34,5%	17,1%
De 45 a 64 anys	16,6%	16,0%
65 anys i més edat	3,1%	5,4%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>
Ocupació		
Actiu ocupat	53,2%	42,0%
Actiu en atur	10,2%	9,0%
Estudiant	28,4%	38,5%
Tasques de la llar	0,5%	2,3%
Jubilat o pensionista	7,7%	8,2%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>	<i>100,0%</i>

Font: EVAMB, 2017

Mapa 5. Ubicació de l'activitat delictiva als espais d'oci, AMB

Font: EVAMB, 2017

En relació amb els equipaments i a les instal·lacions d'ús col·lectiu, s'ha pogut veure que aquests espais han registrat una baixa activitat delictiva. En haver-hi pocs fets les possibilitats analítiques de l'enquesta es veuen molt limitades, considerant que en la majoria dels casos la informació disponible no és suficient per a la inferència estadística dels resultats. Es consideraran tanmateix dos aspectes de caràcter eminentment descriptiu.

En primer lloc, la majoria dels fets registrats per l'EVAMB s'han produït a centres esportius i, en molta menor mesura als centres educatius.

Gràfic 14. Localització dels fets als equipaments i les instal·lacions, AMB

Font: EVAMB, 2017

En segon lloc, s'ha pogut observar una major afectació entre els homes i la població amb menys de 45 anys d'edat. Les dades són així congruents amb els perfils de població usuària d'instal·lacions esportives i universitats.

Taula 27. Distribució dels fets als espais d'oci segons característiques de les seves víctimes, AMB

	Equipaments i instal·lacions
Gènere	
Home	63,3%
Dona	36,7%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>
Edat	
De 16 a 29 anys	35,2%
De 30 a 44 anys	42,4%
De 45 a 64 anys	14,7%
65 anys i més edat ^a	7,8%
<i>Total</i>	<i>100,0%</i>

a) Les dades per aquest segment de població no són estadísticament significatives

Font: EVAMB, 2017

Síntesi de resultats i diagnosi

Les actuals característiques de l'activitat delictiva metropolitana són el resultat dels efectes conjunts de les estructures locals i de les pautes de mobilitat intermunicipal. Així, la desigual densitat i diversitat d'usos que es produeixen en el territori al llarg del dia són els que expliquen com i quan es produeix l'activitat delictiva. S'observen dues pautes de victimització metropolitana:

- Una victimització de proximitat que té per objecte principal els domicilis i els vehicles, bàsicament a la nit, doncs és aleshores quan resulta més rendible (segur, impune) i més senzill (menys vigilància) accedir a aquests béns. Aquesta activitat delictiva es dona en entorns residencials.
- Una victimització que busca obtenir rèdits de la mobilitat de la població i que és, per contra, diürna i afecta especialment els àmbits de la seguretat personal, dels comerços i, en menor mesura, també dels vehicles. Afecten sobretot a:
 - o Els desplaçaments ocupacionals a la feina o al lloc d'estudis.
 - o Altres mobilitats personals, especialment relacionades amb el temps d'oci, els desplaçaments per compres o per passejar.

En efecte, si a la ciutat central només el 3,5% de les víctimes han patit un fet delictiu fora del seu municipi de residència, una gran part dels episodis de victimització que pateix la població metropolitana no resident a Barcelona es produeixen en la relació dels seus habitants amb altres municipis. Així doncs, si fins ara la concentració delictiva a les ciutats centrals metropolitanas havia estat una de les principals preocupacions en matèria de seguretat, aquestes anàlisis mostren com, animada per les pautes d'ús del territori metropolità i per les mobilitats diàries de la població, s'ha consolidat un patró de desconcentració de la victimització al voltant d'uns eixos territorials que propicien una activitat delictiva de caràcter netament intermunicipal. Les anàlisis han permès detectar tres d'aquests subsistemes delictius metropolitanos:

- El primer subsistema s'estructura sobre la base dels fluxos de victimització entre els municipis de l'Ordal de Llobregat i de Sant Boi cap als municipis del Llobregat Continu.
- El segon es refereix a l'eix que es constitueix a l'entorn dels municipis del Besòs i Badalona.
- El tercer es configura a partir dels fluxos de mobilitat interna dels municipis petits i mitjans del Vallès.

També cal prendre en consideració les pròpies característiques demogràfiques i la situació vital de les víctimes, doncs el desigual ús que fan de l'espai els diferents segments de població diversifiquen les oportunitats delictives en el microterritori:

- D'una banda, s'observa la importància que cobren els espais de proximitat per a les persones grans i les que es dediquen a les tasques de la llar. El barri segueix sent important com a espai de relació i de provisió per a aquests segments de població, i també són comparativament més perillosos per a la seva seguretat personal.

- Els transports públics esdevenen un important escenari delictiu per a les persones actives que es desplacen habitualment a la feina. La incidència de fets en aquests espais és menor entre altres segments de població, especialment si no s'utilitzen en les hores punta.
- Dels resultats es desprèn unes pautes de mobilitat i d'exposició a la delinqüència que semblen distintives, fins i tot organitzades, al voltant del temps d'oci de la població jove. Es tracta d'un fenomen d'abast clarament metropolità, per tant d'especial rellevància per les polítiques de prevenció.